

Ο ΝΕΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο νέος ασφαλιστικός νόμος, που ψηφίστηκε από την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με την πολιτική στήριξη της Ν.Δ. και του ΛΑΟΣ, καταργεί τον κοινωνικό χαρακτήρα της Ασφάλισης, αφαιρεί τα όποια εναπομείναντα ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων.

Το ταξικό συνδικαλιστικό κίνημα αντιπάληψε τα αντι-λαϊκά μέτρα που επιβάλλει ο νόμος αυτό, όπως και ο αντίστοιχος Ν.3865/2010 που αφορά τους εργαζόμενους στο δημόσιο τομέα.

Το ΠΑΜΕ κάνει μια προσπάθεια να ενημερώσει τους εργαζόμενους για το περιεχόμενο του νέου ασφαλιστικού νόμου και για τις αλλαγές που επέρχονται στην Ασφάλιση στα εργατικά και λαϊκά στρώματα.

Ο ΝΕΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

**Αλλαγές στη νομοθεσία
του Ι.Κ.Α. σχετικά
με τα όρια ηλικίας
συνταξιοδότησης
και τις προϋποθέσεις
απονομής της σύνταξης**

Το Ι.Κ.Α. είναι ο μεγαλύτερος ασφαλιστικός οργανισμός της χώρας, στον οποίο υπάγεται η μεγάλη πλειοψηφία των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα και από 01.01.11 οι εργαζόμενοι στο δημόσιο τομέα και το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ).

Οι αλλαγές που επιφέρει ο νέος νόμος στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης

Βασική προϋπόθεση που ισχύει ως τώρα:

Ο ασφαλισμένος δικαιούται πλήρη σύνταξη, εάν κατά την υποβολή της αίτησης, έχει συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας του, η ασφαλισμένη το 60^ο έτος και πραγματοποιήσει 4500 ημέρες ασφάλισης.

Δεν πρέπει να λαμβάνει άλλη σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από το Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ. ή άλλο Οργανισμό κύριας ασφάλισης (πλην Ο.Γ.Α.).

Ο ασφαλισμένος δικαιούται μειωμένη σύνταξη, εάν κατά την υποβολή της αίτησης έχει συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας του, η ασφαλισμένη το 55^ο έτος και πραγματοποιήσει 4500 ημέρες ασφάλισης, από τις οποίες θα πρέπει να αντιστοιχούν σε 100 ημέρες ασφάλισης τουλάχιστον σε καθένα από τα 5 τελευταία έτη ασφάλισης, πριν από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης ή τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας.

Τι αλλιάζει στην περίπτωση αυτή, με το νέο ασφαλιστικό νόμο:

Με το νέο νόμο παραμένει όπως είχε ως τώρα η προϋπόθεση χορήγησης πλήρους σύνταξης για τους άντρες (4500 ημέρες ασφάλισης, 65^ο έτος της ηλικίας).

Για τις γυναίκες όμως το όριο ηλικίας των 60 ετών που απαιτούνταν ως τώρα για την απονομή πλήρους σύνταξης, αυξάνεται από 1-1-2011 κατά ένα έτος κάθε χρόνο, μέχρι τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας.

Έτσι το 2010 χρειάζονται 4500 ημέρες ασφάλισης και συμπληρωμένο το 60^ο έτος της ηλικίας, το 2011 4500 ημέρες ασφάλισης και το 61^ο έτος της ηλικίας, το 2012 4500 ημέρες ασφάλισης και το 62^ο έτος της ηλικίας, το 2013 4500 ημέρες ασφάλισης και το 63^ο έτος της ηλικίας, το 2014 4500 ημέρες ασφάλισης και το 64^ο έτος της ηλικίας και το 2015 4500 ημέρες ασφάλισης και το 65^ο έτος της ηλικίας.

Γυναίκες ασφαλισμένες πριν το 1993 για πλήρη σύνταξη:

Όσες έχουν συμπληρώσει στις 31.12.2010 4500 έτη, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν με πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας τους.

Παράδειγμα: ασφαλισμένη με 4500 ημέρες ασφάλισης το 2012, θα δικαιούται πλήρη σύνταξη στο 62^ο έτος της ηλικίας της.

Με τις ίδιες προϋποθέσεις μπορούν να λάβουν μειωμένη σύνταξη στα 55. Και κατ' αντιστοιχία αύξηση ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης ένα χρόνο κατ' έτος μέχρι το 2015.

Και στην περίπτωση της πλήρους και στην περίπτωση της μειωμένης σύνταξης, από τη στιγμή που συμπληρώνονται οι προϋποθέσεις, σε ό,τι αφορά τις μέρες ασφάλισης, μέχρι 31.12.2010, μπορεί το δικαίωμα συνταξιοδότησης να ασκηθεί οποτεδήποτε από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.

Παράδειγμα: ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας το έτος 2012, θα συνταξιοδοτηθεί με μειωμένη σύνταξη στο 57^ο έτος της ηλικίας της (ακολουθεί το όριο ηλικίας που ισχύει για το 2012), εφ' όσον βέβαια έχει πραγματοποιήσει 4500 ημέρες ασφάλισης, οι οποίες θα πρέπει να αντιστοιχούν σε 100 ημέρες ασφάλισης τουλάχιστον σε καθένα από τα 5 τελευταία έτη ασφάλισης, πριν από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης.

Με 10.000 ημέρες ασφάλισης.

Οι διατάξεις που ισχύουν ως τώρα, ορίζουν ότι ο ασφαλισμένος που συμπλήρωσε το 62^ο έτος της ηλικίας του και η ασφαλισμένη το 57^ο έτος, δικαιούται πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος, αν πραγματοποιήσαν 10.000 ημέρες ασφάλισης κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

Επίσης, ο ασφαλισμένος που συμπλήρωσε 10.000 ημέρες ασφάλισης, οι οποίες αντιστοιχούν σε 100 μέρες ασφάλισης σε καθένα από τα ημερολογιακά έτη αμέσως πριν την υποβολή της αίτησης, δικαιούται σύνταξη μειωμένη (κατά 1/200 της πλήρους μηνιαίας σύνταξης για κάθε μήνα που λείπει από το 62^ο έτος για τους άντρες και το 57^ο έτος για τις γυναίκες), εφ' όσον συμπλήρωσε το 60^ο έτος της ηλικίας ο ασφαλισμένος και το 55^ο έτος η ασφαλισμένη.

Τι αλληλάζει στην περίπτωση αυτή με το νέο ασφαλιστικό νόμο.

α) Για τους άντρες:

Το όριο ηλικίας που ισχύει για πλήρη συνταξιοδότηση με 10.000 ημέρες ασφάλισης μέχρι 31-12-2010, ανακαθορίζεται το 2011 στο 63^ο έτος και για κάθε επόμενο έτος αυξάνεται κατά 6 μήνες μέχρι τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους.

Έτσι το 2011 απαιτούνται 10.000 ημέρες ασφάλισης και το 63^ο έτος, το 2012 απαιτούνται 10.000 ημέρες ασφάλισης και το 63,5 έτος, το 2013 10.000 ημέρες ασφάλισης και το 64^ο έτος, το 2014 10.000 ημέρες και το 64,5 έτος και το 2015 10.000 ημέρες ασφάλισης και το 65^ο έτος.

β) Για τις γυναίκες:

Ανακαθορίζονται σταδιακά τόσο το όριο ηλικίας όσο και ο συντάξιμος χρόνος που απαιτείται για τη λήψη πλήρους και μειωμένης σύνταξης.

Έτσι οι 10.000 ημέρες ασφάλισης που απαιτούνται μέχρι 31-12-2010, αυξάνονται από 1-1-2011 κατά 400 ημέρες κατ' έτος και μέχρι τη συμπλήρωση 12.000 ημερών ασφάλισης.

Το 57^ο έτος (όριο ηλικίας λήψης πλήρους σύνταξης μέχρι 31-12-2010), αυξάνεται για το έτος 2011 στο 58^ο έτος, ενώ από το 2012 και για κάθε επόμενο έτος, αναπροσαρμόζεται κατά 6 μήνες κατ' έτος, μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας τους.

Το μέχρι την 31-12-2010 όριο ηλικίας των 55 ετών που απαιτείται για τη λήψη μειωμένης σύνταξης, καθορίζεται το 2011 στο 56° έτος, ενώ από 1-1-2012 αυξάνεται κατά 6 μήνες κατ' έτος και μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους.

Από τη διατύπωση της διάταξης, προκύπτει ότι το δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης υπάρχει μόνο κατά τη μεταβατική περίοδο αύξησης των ορίων ηλικίας.

Έτσι διαμορφώνεται ο εξής πίνακας προϋποθέσεων για την κατηγορία αυτή των γυναικών.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
2010	10.000	57	55
2011	10.400	58	56
2012	10.800	58,5	56,5
2013	11.200	59	57
2014	11.600	59,5	57,5
2015	12.000	60	58

Υπενθυμίζεται ότι για τη λήψη μειωμένης σύνταξης απαιτείται από το συνολικά απαιτούμενο αριθμό ημερών ασφάλισης να έχουν πραγματοποιηθεί 100 ημέρες κατ' έτος την πενταετία πριν τη συνταξιοδότηση.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τις 10.000 ημέρες ασφάλισης, το έτος 2012 θα συνταξιοδοτηθεί με πλήρη σύνταξης, αφού έχει συμπληρώσει 10.800 ημέρες ασφάλισης και το 58,5 έτος της ηλικίας της (ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης, όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το έτος 2012). Θεμελιωμένο δικαίωμα συνταξιοδότησης που ισχύει κατά το έτος 2010 θεωρείται ότι έχουν και οι ασφαλισμένοι και ασφαλισμένες που συμπληρώνουν τις 10.000 ημέρες ασφάλισης μέσα στο 2010, με αναγνώριση χρόνου που προβλέπεται στο άρθρο 40 του Ν. 2084/1992 (π.χ. στρατιωτική υπηρεσία). Πρέπει όμως η σχετική αίτηση για την αναγνώριση να υποβληθεί έως 31-12-2013.

Συνταξιοδότηση με 10.500 ημέρες ασφάλισης (35ετία).

Σύμφωνα με τα ισχύοντα ως τώρα, οι ασφαλισμένοι του Ι.Κ.Α. άνδρες και γυναίκες, μπορούσαν να πάρουν πλήρη σύνταξη με 10.500 ημέρες ασφάλισης και συμπληρωμένο το 58^ο έτος της ηλικίας τους.

Εκείνοι δε, άντρες και γυναίκες, που έχουν 10.500 ημέρες ασφάλισης, από τις οποίες 7500 σε βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα, δικαιούνται πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας τους και μειωμένη με τη συμπλήρωση του 53^{ου} έτους.

Οι παραπάνω προϋποθέσεις αφορούν σε μισθωτούς, μπορεί δε να συνυπολογισθεί και ο χρόνος της στρατιωτικής τους υπηρεσίας ύστερα από αναγνώριση και εξαγορά.

Δεν υπολογίζεται χρόνος ασφάλισης μεγαλύτερος των 25 ημερών το μήνα ή των 300 ημερών το χρόνο, με εξαίρεση τη στρατιωτική υπηρεσία από την οποία υπολογίζονται μέχρι 30 ημέρες το μήνα ή 360 ημέρες το χρόνο.

Επίσης δεν πρέπει να λαμβάνουν άλλη σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από το Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ. ή οργανισμό κυρίας ασφάλισης (πλην Ο.Γ.Α.).

Οι αλληλαγές που φέρνει ο νέος ασφαλιστικός νόμος συνίστανται στα εξής:

1. Από 1-1-2011 ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης αναπροσαρμόζεται στις 12.000 ημέρες ασφάλισης, με την προσθήκη 300 ημερών κάθε χρόνο.

Όμως από 1-1-2011 καταργούνται οι περιορισμοί που υπήρχαν ως τώρα ως προς τους χρόνους ασφάλισης που συνυπολογίζονται για τη συμπλήρωση της 35ετίας και πλέον θα λαμβάνονται υπόψη ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας, ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών, ο χρόνος επιδότησης λόγω ανεργίας ή ασθένειας μέχρι 300

ημέρες, ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών μέχρι 2 χρόνια, ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής, ο χρόνος ανεργίας μετά την υπαγωγή στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή στο Δημόσιο, καθώς επίσης και ο χρόνος κατά τον οποίο ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη αναπηρίας.

- 2.** Από 1-1-2011 αυξάνεται σταδιακά το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης από 58 έτη κατά ένα έτος κάθε χρόνο έως ότου διαμορφωθεί στα 60 έτη.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	10.500	58
2011	10.800	58
2012	11.100	59
2013	11.400	60
2014	11.700	60
2015	12.000	60

Παράδειγμα: Ασφαλισμένος που το έτος 2011 έχει πραγματοποιήσει 10.500 ημέρες ασφάλισης δικαιούται πλήρη σύνταξη όταν συμπληρώσει το 58^ο έτος της ηλικίας και 10.800 ημέρες ασφάλισης.

Θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα έχουν και οι ασφαλισμένοι που κατά το έτος 2010 συμπληρώνουν το χρόνο ασφάλισης (δηλαδή τις 10.500 ημέρες), με αναγνώριση πηλασματικών χρόνων, εφ' όσον υποβάλουν σχετικό αίτημα για αναγνώριση μέχρι 31-12-2013.

Τα άτομα της κατηγορίας αυτής, συνταξιοδοτούνται οποτεδήποτε στο όριο ηλικίας που ισχύει το 2010, δηλαδή στο 58^ο έτος.

- 3.** Για αυτούς που έχουν 10.500 ημέρες ασφάλισης από τις οποίες 7.500 στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα επίσης αλληάζουν τα όρια ηλικίας και ο χρόνος ασφάλισης.

Από 1-1-2011 αλληάζει σταδιακά το όριο ηλικίας λήψης πλήρους και μειωμένης σύνταξης 35ετίας.

Συγκεκριμένα το όριο ηλικίας αυξάνεται σταδιακά (9 μήνες κάθε χρόνο) από τα 55 χρόνια στα 60 για πλήρη σύνταξη, ενώ για μειωμένη από τα 53 στα 58

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2010	10.500	55	53
2011	10.500	55 και 9 μήνες	53 και 9 μήνες
2012	10.500	56 και 6 μήνες	54 και 6 μήνες
2013	10.500	57 και 3 μήνες	55 και 3 μήνες
2014	10.500	58	56
2015	10.500	58 και 9 μήνες	56 και 9 μήνες
2016	10.500	59 και 6 μήνες	57 και 6 μήνες
2017	10.500	60	58

Παράδειγμα: Ασφαλισμένος που το 2012 συμπληρώνει 10.500 ημέρες ασφάλισης, από τις οποίες 7.500 ημέρες στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, συνταξιοδοτείται με πλήρη σύνταξη όταν γίνει 56 ετών και 6 μηνών (όριο ηλικίας που ισχύει για το 2012).

Θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα, έχουν και οι ασφαλισμένοι που κατά το έτος 2010 συμπληρώνουν το χρόνο ασφάλισης (δηλαδή 10.500 ημέρες, από τις οποίες 7.500 στα βαρέα), με αναγνώριση πηλασματικού χρόνου, εφ' όσον υποβάλουν το σχετικό αίτημα για αναγνώριση, μέχρι 31-12-2013.

Οι ασφαλισμένοι της κατηγορίας αυτής, συνταξιοδοτούνται οποτεδήποτε με τα όρια ηλικίας που ισχύουν το 2010.

Συνταξιοδότηση με 37 χρόνια ασφάλισης χωρίς όριο ηλικίας

Μέχρι σήμερα οι ασφαλισμένοι του Ι.Κ.Α. (αλλά και των ειδικών ασφαλιστικών ταμείων), μπορούν να συνταξιοδοτηθούν αν έχουν συμπληρώσει 11.100 ημέρες ή 37 χρόνια υποχρεωτικής ασφάλισης, ανεξάρτητα από όριο ηλικίας, εφόσον οι ασφαλισμένοι του αφορούσε αποκλειστικά εξαρτημένη εργασία.

Αντίστοιχα, όσοι συνταξιοδοτούνται από ταμεία αυτοτελώς απασχολούμενων (Ο.Α.Ε.Ε., Ε.Τ.Α.Α., κλπ.), για να συνταξιοδοτηθούν με 37 χρόνια ασφάλισης ανεξάρτητα από όριο ηλικίας, πρέπει ολόκληρος ο χρόνος να είναι υποχρεωτικά ασφάλιση από αυτοτελή απασχόληση.

Δε συνυπολογίζονται ο χρόνος ασφάλισης πέρα των 300 ημερών κάθε ημερολογιακό έτος, καθώς και κάθε άλλος πραγματικός ή πλυσματικός χρόνος.

Συνυπολογίζεται δηλαδή, μόνο ο χρόνος της υποχρεωτικής ασφάλισης και ο χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στο Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμίδας και σε Ν.Π.Δ.Δ. Τα παραπάνω αφορούν ασφαλισμένους στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. μέχρι 31-12-1992 και ασφαλισμένους στα Ειδικά Ταμεία από 1-1-1983 έως 31-12-1992.

Ποιες αλλαγές επέρχονται για την κατηγορία αυτή με το νέο ασφαλιστικό νόμο

Όσοι έχουν ασφαλιστεί μέχρι 31-12-1992 στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., σύμφωνα με το νόμο, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν χωρίς όριο ηλικίας με 11.100 ημέρες υποχρεωτικής ασφάλισης, εφ' όσον τις συμπληρώνουν μέχρι 31-12-2010.

Για τους ασφαλισμένους σε οποιονδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης, πλην Ο.Γ.Α., από 1/1/1993 και μετά ορίζεται από τις διατάξεις του νέου νόμου ότι θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 12.000 ημερών ασφάλισης ή 40 ετών και του 60^{ου} έτους της ηλικίας τους.

Για τη συμπλήρωση του παραπάνω χρόνου, λαμβάνεται υπ' όψη ο χρόνος ασφάλισης σε οποιονδήποτε ομοειδή φορέα. Έτσι νέος ασφαλισμένος (δηλ. από 1-1-1993 και μετά) π.χ. στο (πρώην) Τ.Α.Π.-Ο.Τ.Ε. μπορεί να συνυπολογίσει για τη συμπλήρωση των 40 ετών χρόνο σε οποιοδήποτε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης μισθωτών (π.χ. χρόνο ασφάλισης στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.).

Έτσι πλέον όσοι ασφαλισμένοι από 1-1-1983 έως 31-12-1992 στα πρώην ειδικά ταμεία συμπληρώνουν μέχρι 31-12-2010 37 έτη υποχρεωτικής ασφάλισης θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης ανεξάρτητα από όριο ηλικίας. Η δυνατότητα αυτή όμως καταργείται από 1-1-2011.

Συνταξιοδότηση μητέρων με ανήλικα παιδιά

Σύμφωνα με τα ισχύοντα ως τώρα, μητέρα με ανήλικο παιδί ή οποιασδήποτε ηλικίας που είναι ανίκανο για εργασία, η οποία έχει

πραγματοποιήσει χρόνο ασφάλισης 5.500 ημερών και δεν λαμβάνει άλλη σύνταξη από το Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ, το Δημόσιο ή άλλο οργανισμό κύριας ασφάλισης, δικαιούται πλήρη σύνταξη γήρατος από το Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ., με τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας της.

Εφ' όσον συντρέχουν οι παραπάνω προϋποθέσεις και συμπληρώνεται το 50^ο έτος της ηλικίας, δικαιούται μειωμένη σύνταξη κατά 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται από το απαιτούμενο όριο ηλικίας για πλήρη συνταξιοδότηση.

Από 3-4-2008 δικαιούνται σύνταξη γήρατος από το Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. και οι χήροι πατέρες ανήλικου παιδιού.

Διατάξεις για τη συνταξιοδότηση μητέρων με ανήλικα παιδιά υπάρχουν και σε μερικούς άλλους οργανισμούς κύριας ασφάλισης εκτός από το Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.

Ποιες αλλαγές επέρχονται για την κατηγορία αυτή με το νέο ασφαλιστικό νόμο

Με το νέο νόμο ορίζεται ότι το όριο ηλικίας για τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων μητέρων με ανήλικα παιδιά στο Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. μέχρι 31-12-1992, ορίζεται από 1-1-2011 στο 57^ο έτος της ηλικίας, από 1-1-2012 στο 60^ο έτος και από 1-1-2013 στο 65^ο έτος για πλήρη σύνταξη και για μειωμένη σύνταξη αντίστοιχα από 1-1-2011 στο 52^ο έτος, από 1-1-2012 στο 55^ο έτος και από 1-1-2013 στο 60^ο έτος.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2010	5.500	55	50

2011	5.500	57	52
2012	5.500	60	55
2013	5.500	65	60

Παράδειγμα: ασφαλισμένη μητέρα που κατά το 2010 συμπληρώνει τις 5.500 ημέρες ασφάλισης και έχει ανήλικο παιδί, συνταξιοδοτείται **οποτεδήποτε** με πλήρη σύνταξη στο 55^ο έτος ή μειωμένη στο 50^ο έτος.

Ασφαλισμένη μητέρα που συμπληρώνει τις 5.500 ημέρες ασφάλισης και έχει ανήλικο παιδί το 2012, συνταξιοδοτείται με πλήρη σύνταξη στο 60^ο έτος και με μειωμένη στο 55^ο έτος.

Για ασφαλισμένες από 1-1-1993 και μετά με ανήλικα παιδιά, το όριο συνταξιοδότησης καθορίζεται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2010	6000	55	50
2011	6000	55	50
2012	6000	55	50
2013	6000	65	60

Οι διατάξεις για τη συνταξιοδότηση μητέρων ανηλίκων παιδιών ισχύει και για τους χήρους πατέρες με ανήλικα παιδιά. Για χήρους πατέρες με ανάπηρα παιδιά ισχύει ό,τι και για τις μητέρες με ανάπηρα για εργασία παιδιά.

Συνταξιοδότηση για βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα

Σύμφωνα με όσα ίσχυαν έως τώρα, με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας οι άνδρες ή του 55^{ου} οι γυναίκες, δικαιούνται σύνταξη, εφ' όσον έχουν πραγματοποιήσει 4.500 ημέρες ασφάλισης και απασχολούνται σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, που ορίζονται στο σχετικό Κανονισμό του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.

Από τις 4.500 ημέρες οι 3.600 τουλάχιστον, από τις οποίες οι 1000 κατά την τελευταία δεκαετία, πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί σε

εργασίες που υπάγονται στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

Από 1-1-2003 και μετά οι 1000 ημέρες ασφάλισης στα βαρέα μπορεί να έχουν πραγματοποιηθεί κατά την τελευταία 13ετία.

Τι αλλιάζει για τα ΒΑΕ με το νέο ασφαλιστικό νόμο

Το όριο ηλικίας που προβλέπεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος για τις γυναίκες αυξάνεται κατά ένα χρόνο από 1-1-2011 και για κάθε επόμενο χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας.

Έτσι το έτος 2011 θα συνταξιοδοτούνται στο 56^ο έτος, το 2012 στο 57^ο έτος, το 2013 στο 58^ο έτος, στο 2014 στο 59^ο έτος και το 2014 στο 60^ο έτος.

Με τις διατάξεις αυτές δηλαδή, εξισώνεται σταδιακά το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των γυναικών που απασχολούνται σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, με το όριο ηλικίας που ισχύει για τους άνδρες που παραμένει το ίδιο.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4500	55
2011	4500	56
2012	4500	57
2013	4500	58
2014	4500	59
2015	4500	60

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης το 2012 συνταξιοδοτείται όταν συμπληρώσει το 57^ο έτος της ηλικίας της ακολουθεί δηλαδή στο όριο ηλικίας που ισχύει το 2012.

Από 1-7-2011 θα τεθεί σε εφαρμογή νέος πίνακας βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων.

Στο νέο πίνακα δεν θα περιλαμβάνονται πάρα πολλές κατηγορίες που μέχρι τώρα η εργασία τους χαρακτηρίζονταν ως βαριά ή ανθυγιινή.

Όσοι εξαιρεθούν από το νέο πίνακα των Β.Α.Ε., εφ' όσον συμπληρώνουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης έως 31-12-

2015, εξακολουθούν να υπάγονται στο καθεστώς συνταξιοδότησης των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων.

Οι υπόλοιποι εργαζόμενοι που εξαιρούνται από τον πίνακα των Β.Α.Ε., θα συνταξιοδοτηθούν στο όριο ηλικίας που προβλέπεται για το σύνολο των ασφαλισμένων και απλά θα πάρουν μια μικρή προσαύξηση στη σύνταξή τους, για το χρόνο που ασφαλίστηκαν στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

Για τους οικοδόμους ή τους εργάτες καθαριότητας των Ο.Τ.Α., για τους οποίους ως τώρα ισχύουν ειδικά όρια ηλικίας συνταξιοδότησης (58° για τους άνδρες οικοδόμους, 53° για τις γυναίκες και 58° για το προσωπικό καθαριότητας των Ο.Τ.Α.), τα όρια ηλικίας αυτά δεν θίγονται, αλλά εξακολουθούν να ισχύουν.

Συνταξιοδότηση με πλήρη σύνταξη ασφαλισμένων που ως τώρα προβλέπονταν συνταξιοδότηση στο 60° έτος ή μικρότερο αυτού

Ο νέος ασφαλιστικός νόμος ορίζει ότι το όριο ηλικίας των 60 ετών ή μικρότερο λόγω γήρατος αυξάνεται κατά 1 έτος κάθε χρόνο από 1-1-2011 και μέχρι τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας, με ορισμένες εξαιρέσεις για εργαζόμενους στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

Επιπλέον όπου προβλέπεται χορήγηση μειωμένης σύνταξης σε γυναίκες κάτω από τα 60 χρόνια, το όριο ηλικίας αυξάνεται κατά ένα 1 έτος από 1-1-2011 και για κάθε έτος μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους.

Αφορά **όλους** τους ασφαλισμένους ανεξάρτητα από το πότε ασφαλίστηκαν πρώτη φορά και εφ' όσον δεν θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι 31-12-2010 (εξαιρούνται οι εργαζόμενοι στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα).

1. ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Α΄ Πλήρης σύνταξη-υπαγωγή στην ασφάλιση μέχρι 31-12-1992 που δεν θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010.

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	15	60
2011	15	61
2012	15	62
2013	15	63
2014	15	64
2015	15	65

Β΄ Υπαγωγή στην ασφάλιση μέχρι 31-12-1992, που δεν θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010.

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ (γυναίκες)
2010	25	60	55
2011	25	61	56
2012	25	62	57
2013	25	63	58
2014	25	64	59
2015	25	65	60

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που το έτος 2013 συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της κατοχυρώνει ως όριο ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης το όριο ηλικίας που απαιτείται το 2013 για πλήρη συνταξιοδότηση, δηλ. το 63^ο έτος. Αν δεν υπήρχε η πρόβλεψη αυτή η συγκεκριμένη ασφαλισμένη θα δικαιούνταν πλήρη σύνταξη στο 65^ο έτος της ηλικίας της.

Σημειώνεται ότι θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα έχουν οι ασφαλισμένες που μέχρι 31-12-2010 συμπληρώνουν το χρόνο

ασφάλισης με προσμέτρηση πηλασματικού χρόνου, εφ' όσον η σχετική αίτηση αναγνώρισης υποβληθεί μέχρι 31-12-2013.

Οι ασφαλισμένοι αυτοί συνταξιοδοτούνται με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος 2010.

Παράδειγμα: ασφαλισμένη που το έτος 2010 έχει 14 χρόνια ασφάλισης και το 2013 υποβάλλει αί-

τηση αναγνώρισης 1 έτους κατά το οποίο έλαβε σύνταξη αναπηρίας (το χρονικό αυτό διάστημα πρέπει να έχει διανυθεί μέχρι 31/12/2010), θα συνταξιοδοτηθεί όταν συμπληρώσει την ηλικία που προβλέπεται το 2010, δηλ. στο 60^ο έτος της ηλικίας της.

Όσοι ασφαλισμένοι της κατηγορίας αυτής (ασφαλισμένοι πρώην ειδικών ταμείων που έχουν ενταχθεί στο Ι.Κ.Α.), έχουν θεμελιώσει ή θα θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010, το δικαίωμα τους δεν θίγεται από την παραμονή τους στην υπηρεσία μετά την παραπάνω ημερομηνία και συνταξιοδοτικές μεταβολές που επιφέρει ο νέος νόμος δεν επηρεάζουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ούτε τον τρόπο υπολογισμού της σύνταξης τους.

Συνταξιοδότηση μητέρων με ανήλικα παιδιά ασφαλισμένων από 1-1-1983 έως 31-12-1993 σε φορείς και κλάδους που εντάχθηκαν στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.

Για τη συνταξιοδότηση μητέρων με ανήλικα παιδιά ασφαλισμένων από 1-1-1983 έως 31-12-1992 σε φορείς και κλάδους που εντάχθηκαν στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., καθώς και των ασφαλισμένων των ενταχθέντων στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. Κλάδων Σύνταξης του Τ.Α.Π.Ι.Α.Τ., Τ.Σ.Π.-Α.Τ.Ε. και Τ.Σ.Ε.Α.Π.Γ.Σ.Ο. υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις.

Για τις μητέρες αυτές το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης διαμορφώνεται όπως στον παρακάτω πίνακα.

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2010	25	50	
2011	25	52	50
2012	25	55	53
2013	25	65	60

Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής εφαρμόζονται και στους χήρους πατέρες με ανήλικα παιδιά.

Για τους χήρους πατέρες με ανήλικα παιδιά έχουν εφαρμογή οι αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν για τις μητέρες με ανίκανα για εργασία παιδιά.

Παράδειγμα: μητέρα που το 2012 συμπληρώνει 25 έτη υπηρεσίας, είναι 52 ετών και έχει ανήλικο παιδί θα πάρει πλήρη σύνταξη όταν συμπληρώσει το όριο ηλικίας που απαιτείται για πλήρη συνταξιοδότηση μητέρων το έτος 2012, δηλαδή όταν συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας.

Παράδειγμα: μητέρα ασφαλισμένη που το έτος 2010 έχει 24 έτη ασφάλισης και το 2011 υποβάλλει αίτηση αναγνώρισης 1 έτους κατά το οποίο έλαβε σύνταξη λόγω αναπηρίας (το χρονικό διάστημα κατά το οποίο έλαβε σύνταξη αναπηρίας πρέπει να έχει διανυθεί μέχρι 31/12/2010), θα συνταξιοδοτηθεί με πλήρη σύνταξη το έτος 2010, δηλαδή στο 50^ο έτος της ηλικίας της.

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2010	20	55	50
2011	20	55	50
2012	20	55	50
2013	20	65	60

Και εδώ οι προβλέψεις για μητέρες ανήλικων εφαρμόζονται και στους χήρους πατέρες με ανήλικα παιδιά, ενώ για τους χήρους πατέ-

ρες με ανάπηρα παιδιά εφαρμόζονται οι προβλέψεις που ισχύουν για τις μητέρες με ανάκανα για εργασία παιδιά.

Τρίτεκνες μητέρες ασφαλισμένες στα πρώην Ειδικά Ταμεία

Αλληλάζει επίσης το όριο ηλικίας που προβλέπεται για τη συνταξιοδότηση γυναικών ασφαλισμένων μέχρι 31-12-1992 σε φορείς και κλάδους που εντάχθηκαν στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., καθώς και των γυναικών ασφαλισμένων των ενταχθέντων στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. κλάδων σύνταξης του Τ.Α.Π.-Ι.Λ.Τ., Τ.Σ.Π.-Α.Τ.Ε. και Τ.Σ.Ε.Α.Π.Γ.Σ.Ο., οι οποίες έχουν 3 τουλάχιστον παιδιά και αντρών ασφαλισμένων στους ίδιους φορείς οι οποίοι έχουν 3 τουλάχιστον παιδιά και είναι χήροι ή διαζευγμένοι και έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανίκανων παιδιών με δικαστική απόφαση.

Γι' αυτούς θα ισχύσουν οι προϋποθέσεις του παρακάτω πίνακα.

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	20	χωρίς όριο ηλικίας
2011	20	52
2012	20	55
2013	20	65
2014	20	65
2015	20	65

Όσες ασφαλισμένες των πρώην Ειδικών Ταμείων που έχουν ενταχθεί στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ και θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης μέχρι τις 31.12.2010 δε θίγονται αν παραμείνουν στην υπηρεσία μετά την ημερομηνία αυτή και δεν επηρεάζονται από τις αλλαγές του νέου ασφαλιστικού νόμου.

Οι ασφαλισμένοι και ασφαλισμένες που συμπληρώνουν το χρόνο ασφάλισης με πηλασματικό χρόνο μέχρι τις 31.12.10 επίσης θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Μόνη προϋπόθεση είναι η υποβολή της αίτησης αναγνώρισης μέχρι τις 31.12.13.

Χορήγηση δεύτερης σύνταξης

Αν ο ασφαλισμένος λαμβάνει σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από άλλον ασφαλιστικό φορέα κυρίας ασφάλισης, πηλην ΟΓΑ ή το Δημό-

σιο, εκτός αναπήρων και θυμάτων πολέμου και μητέρων, δικαιούται από το Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. πλήρη σύνταξη γήρατος, εφ' όσον έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 6.000 ημέρες ασφάλισης και έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας που απαιτούνται για πλήρη σύνταξη.

Αν ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 4.800 ημέρες ασφάλισης και έχει συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας του, δικαιούται σύνταξη γήρατος μειωμένη κατά 50% .

Για τις γυναίκες που έχουν συμπληρώσει 4.800 ημέρες ασφάλισης το όριο ηλικίας των 60 ετών που απαιτείται μέχρι 31-12-2010, αυξάνεται κατά 1 έτος από 1-1-2011 και για κάθε επόμενο έτος, μέχρι τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας.

ΕΤΟΣ	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	4800	60
2011	4800	61
2012	4800	62
2013	4800	63
2014	4800	64
2015	4800	65

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της το έτος 2012 , μπορεί να πάρει δεύτερη μειωμένη κατά 50% σύνταξη από το Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. , όταν συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας της.

Ακολουθεί δηλαδή το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης που ισχύει το έτος 2012, εφ' όσον βέβαια έχει και τις 4.800 ημέρες ασφάλισης.

Χρόνοι που αναγνωρίζονται ως συντάξιμοι με το νέο ασφαλιστικό νόμο

Σύμφωνα με τα ισχύοντα ως τώρα ο ασφαλισμένος μπορούσε να υπολογίσει ως συντάξιμο χρόνο εκτός από το χρόνο της πραγματικής του ασφάλισης και ορισμένους άλλους χρόνους. Οι χρόνοι αυτοί είναι:

- α) Ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας
- β) Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών

- γ) Ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθενείας (200 ημέρες) και τακτικής ανεργίας (200 ημέρες), κατά την τελευταία δεκαετία πριν από τη συνταξιοδότηση.
 - δ) Ο χρόνος εκπαιδευτικής αδείας άνευ αποδοχών μέχρι 2 χρόνια.
 - ε) Ο χρόνος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, υπό ορισμένες προϋποθέσεις και
 - στ) Για τις μητέρες ασφαλισμένες ισχύει ως πηλασματικός χρόνος για κάθε παιδί που αποκτούν από 1-1-2000 και μετά σε 1 έτος ή 300 ημέρες ασφάλισης, για το πρώτο παιδί και σε 2 έτη ή 600 ημέρες ασφάλισης για κάθε επόμενο παιδί και μέχρι το τρίτο.
- Με το νέο νόμο διευρύνονται οι περιπτώσεις αναγνώρισης συντάξιμου χρόνου, πέρα από το χρόνο της πραγματικής ασφάλισης.
- Ως χρόνος ασφάλισης υπολογίζεται εκτός από το χρόνο της πραγματικής ή προαιρετικής ασφάλισης:
- α) ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας
 - β) ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών.
 - γ) ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθενείας μέχρι 300 ημέρες και ο χρόνος επιδότησης λόγω τακτικής ανεργίας μέχρι 300 ημέρες ανεξάρτητα από το χρόνο που έλαβε χώρα η ανεργία ή επήλθε η ασθένεια.
 - δ) ο χρόνος εκπαιδευτικής αδείας άνευ αποδοχών μέχρι 2 έτη.
 - ε) ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή αλλοδαπής, καθώς και ο χρόνος σπουδών μετά τη συμπλήρωση του 17^{ου} έτους της ηλικίας, σε μέσες επαγγελματικές σχολές, ο οποίος είναι ίσος κατά το χρόνο της αποφοίτησης με τα ακέραια χρόνια, όπως προβλέπονται από το πρόγραμμα σπουδών. Σε περίπτωση μη περάτωσης των σπουδών, δεν θα είναι δυνατή η αναγνώριση του χρόνου σπουδών ως πηλασματικού.
 - στ) ο χρόνος ανεργίας που υπολογίζεται, ωστόσο, μετά από την πρώτη ασφάλιση ως πηλασματικός.
 - ζ) ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε., χρόνος απουσίας από την εργασία, λόγω κύησης και λοχείας.
 - η) ο χρόνος απεργίας.
 - θ) ο πηλασματικός χρόνος για τις ασφαλισμένες μητέρες για κάθε παιδί που αποκτούν αναγνωρίζεται σύμφωνα με το νέο νόμο και ανεξάρτητα από το χρόνο γέννησης των παιδιών. Ο χρόνος αυτός λαμβάνε-

ται υπόψη για τη συμπλήρωση του συντάξιμου χρόνου των μητέρων με ανήλικα παιδιά, καθώς και για τη συμπλήρωση των 15 ετών

- ι) ο χρόνος μαθητείας, όπως ορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις και μέχρι 1 έτος. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ως χρόνος μαθητείας θεωρείται ο χρόνος απασχόλησης σε προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας (stage) και
- ια) ο χρόνος αποδεδειγμένης άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, πριν από την εγγραφή στα μητρώα του Ο.Α.Ε.Ε. και μέχρι 5 έτη, εφ' όσον δεν είχαν πληρωθεί οι ασφαλιστικές εισφορές.

Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2011 έως 31-12-2014 σ' όλους τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, το ποσό για την εξαγορά του χρόνου της στρατιωτικής υπηρεσίας είναι μειωμένο κατά 30% και για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2015 και μετά μειωμένο κατά 50%.

Ο χρόνος γονικής αδείας ανατροφής παιδιών, υπολογίζεται τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και αναγνωρίζεται ύστερα από εξαγορά.

Ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθενείας, λόγω τακτικής ανεργίας και ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κύησης ή λοχείας, υπολογίζεται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας και ο χρόνος απεργίας, αναγνωρίζεται με αίτηση του ενδιαφερόμενου, τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης. Η αναγνώριση γίνεται με εξαγορά.

Ο χρόνος φοίτησης σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές, ο χρόνος σπουδών σε μέσες επαγγελματικές σχολές, ο χρόνος μαθητείας, καθώς και ο χρόνος ανεργίας αναγνωρίζονται μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης. Η αναγνώριση γίνεται με εξαγορά.

Το ποσό της εξαγοράς καταβάλλεται είτε εφ' άπαξ με έκπτωση 15%, είτε με μηνιαίες δόσεις ίσες με τους αναγνωριζόμενους μήνες.

Σε περίπτωση θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος, πριν από την εξόφληση του ποσού της εξαγοράς, παρακρατείται κάθε

μήνα από τη σύνταξη και μέχρι την εξόφληση, ποσό ίσο με το 1/4 της σύνταξης.

Ο πηλασματικός χρόνος ασφάλισης των μητέρων συνυπολογίζεται και για τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, με 35ετία, καθώς και των 4.500 ημερών ή 15 ετών ασφάλισης.

Ο χρόνος αναγνώρισης για επιδότηση λόγω ασθένειας και

τακτικής ανεργίας (300 ημέρες για κάθε περίπτωση), και ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κύησης και λοχείας, συνυπολογίζεται μόνο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και όχι για τον προσδιορισμό του ποσού της σύνταξης.

Ο νέος νόμος ορίζει, ότι ο χρόνος κατά τον οποίο ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη αναπηρίας, συνυπολογίζεται για τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος.

Προβλέπεται ότι όσοι συμπληρώνουν τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος μέχρι 31-12-2010 με προσμέτρηση χρόνων, εφ' όσον η σχετική αίτηση αναγνώρισης υποβληθεί μέχρι 31-12-2013, ακολουθούν τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που ισχύουν κατά το έτος 2010.

Επίσης ορίζεται ότι οι αναγνωριζόμενοι χρόνοι συνυπολογίζονται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, εφ' όσον ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 3.600 ημέρες ή 12 έτη ασφάλισης.

Ακόμη ορίζεται ότι ο συνολικός χρόνος, ο οποίος με βάση τα παραπάνω, συνυπολογίζεται ή αναγνωρίζεται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, δε μπορεί να υπερβεί τα 7 έτη.

Ειδικότερα, ο χρόνος αυτός καθορίζεται κατ' ανώτατο όριο.

- α) σε 4 έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2011.

- β) σε 5 έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2012.
 - γ) σε 6 έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του 2013 και
 - δ) σε 7 έτη για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2014 και μετά.
- Όλα τα παραπάνω ισχύουν από 1-1-2011.

Οι ρυθμίσεις του νέου ασφαλιστικού νόμου για τη διαδοχική ασφάλιση

Με τις νέες ρυθμίσεις διατηρείται η αρχή της απονομής σύνταξης, από τον τελευταίο ασφαλιστικό οργανισμό, εφ' όσον ο ασφαλισμένος πραγματοποίησε 1.500 ημέρες ασφάλισης, από τις οποίες 20 μήνες ή 500 ημέρες κατά την τελευταία πενταετία πριν από τη διακοπή της εργασίας ή την υποβολή της αίτησης για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος.

Για την κρίση του δικαιώματος σύνταξης λόγω αναπηρίας ή θανάτου, απαιτείται ασφάλιση στον τελευταίο ασφαλιστικό οργανισμό 40 μηνών ή 1.000 ημερών, από τις οποίες οι 12 μήνες ή 300 ημέρες ασφάλισης, πρέπει να πραγματοποιήθηκαν την τελευταία πενταετία, πριν από τη διακοπή της εργασίας ή την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης. Σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν ως τώρα χρειάζονταν 1500 ημέρες ή 5 έτη ασφάλισης από τις οποίες όμως 500 ή 20 μήνες κατά την τελευταία πενταετία πριν από τη διακοπή της απασχόλησης ή την υποβολή τη αίτησης.

Ο οργανισμός που θα είναι αρμόδιος να κρίνει το συνταξιοδοτικό δικαίωμα θα εξετάσει δηλαδή αν ο ασφαλισμένος συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις για συνταξιοδότηση, που στην περίπτωση σύνταξης λόγω γήρατος είναι η συμπλήρωση του απαιτούμενου ορίου ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης, στην περίπτωση σύνταξης λόγω αναπηρίας, ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης και το προβλεπόμενο ποσοστό αναπηρίας και στην περίπτωση σύνταξης λόγω θανάτου, αν ο θανών είχε πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης.

Συνεπώς, όπου στη νομοθεσία μερικών ασφαλιστικών οργανισμών υπάρχουν διατάξεις που θέτουν ειδικές προϋποθέσεις για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, οι προϋποθέσεις αυτές δε λαμβάνονται υπ' όψη.

Σαν τέτοιες προϋποθέσεις ο νόμος ενδεικτικά αναφέρει το να παραμένει ο εργαζόμενος ασφαλισμένος, να έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας σε δεδομένο χρόνο, τότε διέκοψε την εργασία, την παραγραφή, κλπ.

Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος συγκέντρωσε στον τελευταίο οργανισμό τον αριθμό ημερών εργασίας ή ετών ασφάλισης που αναφέρονται παραπάνω, αλλιώς δεν έχει συγκεντρώσει τον απαιτούμενο από τον τελευταίο οργανισμό χρόνο ασφάλισης για τη συνταξιοδότησή του λόγω γήρατος, αναπηρίας ή δεν συγκέντρωσε στον τελευταίο οργανισμό τον παραπάνω αναφερόμενο αριθμό ημερών εργασίας ή ετών ασφάλισης, δικαιούται σύνταξη αυτός ή τα μέλη της οικογένειας του λόγω θανάτου του, από τον οργανισμό στον οποίο συγκεντρώνει τις περισσότερες ημέρες εργασίας ή έτη ασφάλισης.

Αυτό όμως συμβαίνει εφ' όσον: α) Ο ασφαλισμένος που ζητάει τη συνταξιοδότησή του λόγω γήρατος ή αναπηρίας, έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας ή είναι ανάπηρος, με ποσοστό αναπηρίας που προβλέπεται από τον τελευταίο οργανισμό και β) συμπληρώνονται όλες οι προϋποθέσεις για συνταξιοδότηση που προβλέπει ο οργανισμός με τον περισσότερο χρόνο ασφάλισης. Οι ρυθμίσεις αυτές, ίσχυαν και με τον προηγούμενο νόμο.

Παραμένει και στο νέο νόμο η διάταξη που όριζε ότι αν ο ασφαλισμένος δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του οργανισμού, στον οποίο συγκέντρωσε τις περισσότερες ημέρες ασφάλισης, το δικαίωμά του κρίνεται από τους άλλους οργανισμούς, όπου υπήρξε ασφαλισμένος (ξεκινώντας από αυτόν όπου έχει τις περισσότερες ημέρες ασφάλισης), εκτός του τελευταίου.

Για να διαβιβάσει το φάκελο του ασφαλισμένου ο οργανισμός στον οποίο συγκεντρώθηκαν οι περισσότερες ημέρες εργασίας στον επόμενο δεν είναι απαραίτητο ο ασφαλισμένος να έχει συμπληρώσει ένα από τα όρια ηλικίας που προβλέπονται, διότι η προϋπόθεση αυτή απαιτείται να υπάρχει μόνο στον τελευταίο οργανισμό.

Παρέμεινε η διάταξη που ορίζει ότι αν ο ασφαλισμένος δεν έχει τις προϋποθέσεις όλων των οργανισμών στους οποίους ασφαλίστηκε, πριν από τον τελευταίο, τότε ο τελευταίος οργανισμός γίνεται αρμόδιος για την κρίση του δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, εφόσον ο ασφαλισμένος πραγματοποίησε 1000 ημέρες εργασίας ή 40 μήνες ασφάλισης, από τις οποίες 300 ημέρες εργασίας ή 12 μήνες ασφάλισης την τελευταία πενταετία.

Για την κρίση όμως του δικαιώματος για σύνταξη λόγω αναπηρίας ή θανάτου, ο ασφαλισμένος πρέπει να έχει συγκεντρώσει στον τελευταίο οργανισμό οποτεδήποτε 300 ημέρες ασφάλισης. (Τα ίδια ίσχυαν και έως τώρα).

Καθορίζεται ακόμη, ότι στη διαδοχική ασφάλιση υπολογίζεται ολόκληρος ο χρόνος από τον αρμόδιο για την απονομή της σύνταξης οργανισμό, τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για τον καθορισμό του ποσού της σύνταξης και **δεν είναι δυνατή η προσμέτρηση μόνο μέρους του χρόνου ασφάλισης στον κάθε οργανισμό, πράγμα που ισχύει μέχρι τώρα.**

Έναρξη καταβολής του ποσού της σύνταξης του συμμετέχοντα φορέα

Μέχρι τώρα ο ασφαλισμένος λάμβανε το ποσοστό σύνταξης από το συμμετέχοντα οργανισμό ασφάλισης, μόλις συμπλήρωνε το αντίστοιχο όριο ηλικίας συνταξιοδότησης ή κατ' επιλογή του ταυτόχρονα με τη σύνταξη του κύριου ασφαλιστικού φορέα μειωμένο, ωστόσο, κατά 3% το χρόνο.

Με το νέο ασφαλιστικό νόμο η μείωση γίνεται 6% το χρόνο.

Με το νέο ασφαλιστικό νόμο, που θα ισχύσει από 1-1-2011, καθιερώνεται νέος τρόπος υπολογισμού του ποσού της σύνταξης στη διαδοχική ασφάλιση.

Ελάχιστα αυξάνονται οι συντάξεις μέσω της διαδοχικής ασφάλισης για όσους εντάχθηκαν στο Ι.Κ.Α. ή σε άλλα ταμεία ασφάλισης μισθωτών και μετά ασφαλίστηκαν σε ταμεία αυτοαπασχολούμενων, στο Δημόσιο ή σε Ειδικά Ταμεία.

Για τους ασφαλισμένους στα πρώην Ειδικά Ταμεία που έχουν ενταχθεί στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. και θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα έως 31-12-2010 Αλλά αρχίζει και αυτή η μικρή βελτίωση από 1/1/2011 και δεν αφορά όσους συνταξιοδοτήθηκαν ή θα συνταξιοδοτηθούν μέχρι 31-12-2010. Ορίζεται όμως ότι για τους ασφαλισμένους στα πρώην Ειδικά Ταμεία που έχουν ενταχθεί στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. για τους οποίους έχει προβλεφθεί ότι αν έχουν θεμελιώσει ή θα θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα έως 31-12-2010 **ισχύουν οι διατάξεις του νέου νόμου για το νέο τρόπο υπολογισμού της διαδοχικής ασφάλισης.**

Αναπροσαρμογή συντάξεων και ορίων ηλικίας

Ο νέος ασφαλιστικός νόμος αναπροσαρμόζει τις συντάξεις στον Ιδιωτικό τομέα και στο Δημόσιο από 1/1/2014 και μετά, ορίζοντας ότι αυτή γίνεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, στη βάση συντελεστή που διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος και κατά 50% από τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους και δεν υπερβαίνει την ετήσια μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Το ύψος των δαπανών για τη βασική, την αναλογική και την επικουρική σύνταξη έως το έτος 2060, προβλέπεται να μην υπερβαίνει το 2,5 % του Α.Ε.Π.

Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης θα ανακαθορίζονται από 01-01-2021 με βάση την αύξηση του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας. Αυτό με λίγα λόγια σημαίνει, ότι από 1-1-2021 αρχίζει αύξηση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, με αρχή εκκίνησης τα 65 χρόνια.

Γενικοί και ειδικοί όροι για τη συνταξιοδότηση επιζώντος συζύγου

Με το νέο ασφαλιστικό νόμο, τροποποιήθηκαν προς το χειρότερο οι διατάξεις που προβλέπουν τη συνταξιοδότηση του επιζώντος συζύγου.

Ορίζεται ότι ο επιζών σύζυγος δεν δικαιούται σύνταξη από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης ή το Δημόσιο:

- 1) αν ο θάνατος του ασφαλισμένου συζύγου επήλθε πριν από την πάροδο 3 ετών από την τέλεση του γάμου εκτός αν: α) ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα εργατικό ή μη β) κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε, νομιμοποιήθηκε, αναγνωρίστηκε ή υιοθετήθηκε τέκνο γ) η χήρα κατά το χρόνο του θανάτου ήταν έγκυος και γεννήθηκε ζωντανό παιδί.
- 2) Αν ο θανών λάμβανε κατά την τέλεση του γάμου, σύνταξη αναπηρίας ή γήρατος και ο θάνατος επήλθε πριν από την πάροδο 5 ετών από την τέλεση του γάμου, εκτός και εάν στην περίπτωση αυτή ο θάνατος του ασφαλισμένου οφείλεται σε ατύχημα εργα-

τικό ή μη, ή κατά τη διάρκεια του γάμου γεννήθηκε, νομιμοποιήθηκε, αναγνωρίστηκε ή υιοθετήθηκε τέκνο.

Μέχρι τώρα, ο χρόνος που έπρεπε να μεσοληβήσει από την τέληση του γάμου, ως το θάνατο του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, για να αποκλειστεί ο επιζών σύζυγος από το δικαίωμα συνταξιοδότησης ήταν 6 και 24 μήνες αντίστοιχα.

Ο νόμος ορίζει ακόμη, ότι οι παραπάνω διατάξεις εφαρμόζονται τόσο για τους έως 31-12-1992 ασφαλισμένους, όσο και για τους μετά την 1/1/1993, σε οποιονδήποτε φορέα ασφάλισης ή το Δημόσιο και ότι κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται, εκτός από εκείνες που βάζουν πρόσθετους περιορισμούς.

Ως προς τους ειδικούς όρους συνταξιοδότησης των επιζώντων συζύγων, ορίζεται από το νέο ασφαλιστικό νόμο ότι: σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου ασφαλιστικού οργανισμού κυρίας ή επικουρικής ασφάλισης, στον επιζώντα σύζυγο που θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, σύμφωνα με τον κάθε οργανισμό, καταβάλλεται η σύνταξη για μια τριετία από την πρώτη του επόμενου του θανάτου μήνα.

Μετά την τριετία, αν ο επιζών σύζυγος εργάζεται ή είναι αυτοαπασχολούμενος, ή λαμβάνει σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή, η σύνταξη λόγω θανάτου περιορίζεται στο 50% ως τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας, οπότε ο επιζών σύζυγος λαμβάνει το 70% της σύνταξης.

Αν ο επιζών σύζυγος κατά την ημερομηνία του θανάτου είναι ανάπηρος σε ποσοστό 67% και άνω παίρνει ολόκληρη τη σύνταξη, για όσο διάστημα διαρκεί η αναπηρία του, ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων.

Αν δε ο επιζών σύζυγος παίρνει και σύνταξη από δικό του δικαίωμα ή περισσότερες από μια συντάξεις λόγω θανάτου κύριες ή επικουρικές, ο περιορισμός του ποσού γίνεται σε μια από τις κύριες, καθώς και σε μια από τις επικουρικές συντάξεις της επιλογής του.

Εάν ο θανών έχει αφήσει παιδιά ανάπηρα ή ανήλικα, ή σπουδάζοντα σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και έως το 24^ο έτος της ηλικίας τους, που δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου, το υπόλοιπο της σύνταξης του επιζώντα συζύγου, σε περίπτωση που καταβάλλεται μειωμένη, επιμερίζεται στα τέκνα σε ίσα μέρη. Το ίδιο συμβαίνει και σε περίπτωση αναστολής καταβολής της σύνταξης του επιζώντα συζύγου.

Οι παραπάνω διατάξεις έχουν εφαρμογή και στους επιζώντες συζύγους, συνταξιούχους λόγω θανάτου του Δημοσίου με ορισμένες εξαιρέσεις.

Τέλος ορίζεται ότι οι διατάξεις αυτές, εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που ο θάνατος επέρχεται μετά την εφαρμογή ισχύος του νέου νόμου (15-7-2010) και επίσης ότι έχουν εφαρμογή και στους φορείς και τομείς επικουρικής ασφάλισης, οι ασφαλισμένοι των οποίων, συνταξιοδοτούνται από το Δημόσιο ή από φορείς κύριας ασφάλισης με καθεστώς εξομοιούμενο με αυτό του Δημοσίου.

Συνταξιοδότηση θυγατέρων

Ορίζεται ότι οι θυγατέρες και αδελφές αποκτούν δικαίωμα σύνταξης με τούς ίδιους όρους και προϋποθέσεις που αποκτούν το δικαίωμα αυτό και τα αγόρια.

Μέχρι τώρα αυτό ίσχυε για τις θυγατέρες και άπορες άγαμες αδελφές, που είχαν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα από γονείς ή αδελφία που προσλήφθηκαν στο Δημόσιο από 1-1-1983 και μετά.

Οι διατάξεις που προβλέπουν τη χορήγηση σύνταξης στις διαζευγμένες θυγατέρες καταργούνται.

Η κατάργηση όμως δεν αφορά τα πρόσωπα των οποίων το δικαίωμα κατοχυρώθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του νέου ασφαλιστικού νόμου.

Ορίζεται επίσης ότι στις άγαμες ή διαζευγμένες θυγατέρες, εκτός από τις ανάπηρες με ποσοστό 67% και άνω, μετά την ενηλικίωσή τους ή το τέλος των σπουδών τους, η σύνταξή τους καταβάλλεται ολόκληρη αν το συνολικό, εκτός από την κύρια και επικουρική τους σύνταξη, μηνιαίο πραγματικό ακαθάριστο εισόδημά τους, όπως αυτό προκύπτει από τη φορολογική τους δήλωση του προηγούμενου οικονομικού έτους, δεν υπερβαίνει το 30πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, όπως αυτό ισχύει κατά το έτος που αποκτήθη-

καν τα εισοδήματα., Αν το εισόδημα αυτό υπερβαίνει το 30πλήσιο, όχι όμως και το 40πλήσιο, η σύνταξη περιορίζεται κατά το $\frac{1}{3}$, κατά το $\frac{1}{2}$ εφ' όσον υπερβαίνει το 40πλήσιο όχι όμως και το 60πλήσιο και κατά τα $\frac{3}{4}$, εφ' όσον υπερβαίνει το 50πλήσιο, όχι όμως και το 60πλήσιο. Αν υπερβαίνει το 60πλήσιο αναστέλλεται.

Με τα σημερινά δεδομένα, δηλαδή οι άγαμες και διαζευγμένες θυγατέρες, θα παίρνουν ολόκληρη τη σύνταξή τους αν το συνολικό τους εισόδημα εκτός από την κύρια και επικουρική τους σύνταξη δεν υπερβαίνει τα 990 ευρώ. Αν το εισόδημά τους αυτό υπερβαίνει τα 990 όχι όμως τα 1.320 ευρώ, θα παίρνουν τα $\frac{2}{3}$ της σύνταξής τους, αν αυτό το εισόδημα υπερβαίνει τα 1.320 όχι όμως τα 1.980 ευρώ, τότε θα παίρνουν το $\frac{1}{2}$ της σύνταξής τους, αν αυτό το εισόδημα υπερβαίνει τα 1.650 όχι όμως και τα 1.980 ευρώ, θα παίρνει το $\frac{1}{4}$ της σύνταξης και αν το εισόδημά τους αυτό υπερβαίνει τα 1.980 ευρώ η καταβολή ολόκληρης της σύνταξης αναστέλλεται.

Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται για τους δημοσίους υπαλλήλους και στρατιωτικούς, αλλά έχουν ανάλογη εφαρμογή στο συνταξιοδοτικό καθεστώς των Ασφαλιστικών Φορέων που υπάγονται του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και του Ν.Α.Τ.

Επίσης αναφέρεται ότι εξακολουθεί να ισχύει κάθε πρόβλεψη, για διακοπή της σύνταξης και επαναχορήγηση της στο 65^ο έτος.

Επικουρικές συντάξεις

Ορίζεται ρητά, ότι το κράτος αποσύρεται από την εγγύηση παροχής επικουρικών συντάξεων. Υπογραμμίζουν, ότι τα επικουρικά ταμεία, τα οποία θα είναι ελλειμματικά, θα πετσοκόψουν τις συντάξεις. Σημειωτέον, όλα είναι ελλειμματικά εξαιτίας της εισφοροδιαφυγής και της παράνομης παρακράτησης των εισφορών από το κράτος. Οι ληγόμενες προσαρμογές, όπως αναφέρονται στο μνημόνιο θα αρχίσουν από 01/01/2012.

Με βάση τις εξελίξεις που υπάρχουν η κατάσταση θα χειροτερέψει για τις επικουρικές συντάξεις, μέχρι σημείου κατάργησής τους. Ακόμη και η πρόβλεψη του νόμου Πετραλιά να περιοριστούν μέχρι το 20% της κύριας σύνταξης ουσιαστικά δεν ισχύει.

Απασχόληση συνταξιούχων

- α) Για όσους συνταξιούχους λόγω γήρατος φορέων κυρίας ασφάλισης, αναλαμβάνουν εργασία και δεν έχουν συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας τους, αναστέλλεται η καταβολή της σύνταξης ή των συντάξεων κύριων και επικουρικών.
- β) Μετά τη συμπλήρωση του 55ου έτους, το ποσό της ακαθάριστης κύριας σύνταξης ή του αθροίσματος των κύριων συντάξεων που υπερβαίνει τα 30 ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη, (περίπου 990 ευρώ σήμερα), καταβάλλεται μειωμένο κατά 70% .

Αν υπάρχουν παιδιά που είναι ανήλικα ή σπουδάζουν σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και έως τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας τους ή είναι ανίκανα για εργασία, το παραπάνω ποσό (των 990 ευρώ), προσαυξάνεται για κάθε παιδί κατά 6 ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη (199 περίπου σήμερα).

Σε περίπτωση συρροής συντάξεων, η μείωση γίνεται στο ποσό της μεγαλύτερης κύριας σύνταξης και αν αυτό δεν επαρκεί το υπόλοιπο ποσό περικόπτεται από την αμέσως επόμενη ή επόμενες σε ύψος κύριες συντάξεις.

Στους συνταξιούχους του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.) και του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.) και δεν έχουν συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας τους, αναστέλλεται η καταβολή της σύνταξης ή των συντάξεων κύριων και επικουρικών. Υποχρεούνται δε στην καταβολή των προβλεπόμενων εισφορών. Μετά τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας, υποχρεούνται να καταβάλλουν τις προβλεπόμενες εισφορές προσαυξημένες κατά 50%.

Σε περίπτωση που το ποσό της κύριας ή των κύριων συντάξεων υπερβαίνει τα 60 ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη (1.980 ευρώ περίπου σήμερα), το ποσό που υπερβαίνει το παραπάνω όριο περικόπτεται.

Ο συνταξιούχος που αναλαμβάνει εργασία ή αυτοαπασχολείται μπορεί να χρησιμοποιήσει το χρόνο ασφάλισης κατά το διάστημα της αναστολής ή περικοπής της σύνταξης ή της καταβολής προσαυξημένων ή μη ασφαλιστικών εισφορών, για την προσαύξηση της σύνταξης από το φορέα που συνταξιοδοτείται ή για τη θεμελίωση νέου συνταξιοδοτικού δικαιώματος από άλλο φορέα, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, περί διπλοσυντα-

ξιούχων. Αν αξιοποιήσει το χρόνο στο φορέα από τον οποίο συνταξιοδοτείται ο υπολογισμός για την προσαύξηση της ήδη καταβαλλόμενης σύνταξης γίνεται με ποσοστό 1,7% επί των συντάξιμων αποδοχών ή επί των ασφαλιστικών κατηγοριών για κάθε έτος συντάξιμης υπηρεσίας ή 300 ημέρες εργασίας.

Εάν οι συνταξιούχοι αναπηρίας φορέων κύριας ασφάλισης αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχολούνται και κερδίζουν, ανάλογα με το βαθμό αναπηρίας τους, περισσότερα από όσα κερδίζει υγιής απασχολούμενος, σύμφωνα με τους γενικούς όρους αμοιβής, διακόπτεται η σύνταξη τους ή οι συντάξεις τους κύριες και επικουρικές.

Οι συνταξιούχοι για τους οποίους γίνεται λόγος παραπάνω, υποχρεούνται πριν αναλάβουν εργασία, ή αυτοαπασχοληθούν, να το δηλώσουν στο φορέα ή τους φορείς από τους οποίους συνταξιοδοτούνται για κύρια σύνταξη. Στους φορείς επικουρικής ασφάλισης υποβάλλεται σχετική δήλωση από τους συνταξιούχους αναπηρίας, καθώς και από τους συνταξιούχους γήρατος αν οι τελευταίοι δεν έχουν συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας τους. Παράλειψη υποβολής της δήλωσης έχει σαν συνέπεια να υποχρεωθούν να πληρώσουν τα ποσά των συντάξεων που έλαβαν κατά το χρονικό διάστημα της εργασίας τους ή κατά το διάστημα που αυτοαπασχολούνταν και πρόστιμο επί του ποσού που καταλογίζεται ίσο με το νόμιμο τόκο υπερημερίας.

Οι παραπάνω περιορισμοί δεν έχουν εφαρμογή:

- α) στον επιζώντα σύζυγο
- β) στους συνταξιούχους του Ο.Γ.Α.
- γ) στους πολύτεκνους των οποίων το ένα τουλάχιστο παιδί είναι ανήλικο ή σπουδάζει σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και έως τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας του ή είναι ανίκανο για εργασία.
- δ) στα πρόσωπα για τα οποία ισχύουν οι διατάξεις των Καν. (ΕΟΚ) 1408/71 και 574/72, καθώς και των διμερών συμβάσεων κοινωνικής ασφάλειας και
- ε) στα πρόσωπα που συνταξιοδοτήθηκαν με το νόμο 3185/2003 και μέχρι τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας τους.

Οι παραπάνω ρυθμίσεις ισχύουν για όσους συνταξιούχους αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχοληθούν από τη δημοσίευση του νόμου, (15-7-2010) και μετά.

Για όσους συνταξιούχους έχουν ήδη αναλάβει εργασία ή αυτοαπασχολούνται, οι παραπάνω ρυθμίσεις εφαρμόζονται από 1-1-2013.

Οι παραπάνω ρυθμίσεις έχουν ανάλογη εφαρμογή και για όσους συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, που εργάζονται εκτός

του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή αυτοαπασχολούνται.

Κίνητρα παραμονής στην εργασία

Προβλέπεται ότι το ποσό της σύνταξης όσων συνταξιοδοτούνται από το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. εφ' όσον συμπληρώνουν 10.500 ημέρες ασφάλισης και πάνω και το 60^ο έτος της ηλικίας τους προσαυξάνεται για κάθε 300 ημέρες ασφάλισης πάνω από τις 10. 500 και μέχρι 900.

Επίσης προβλέπεται ότι αυξάνεται το ποσό της σύνταξης για όσους παραμένουν στην υπηρεσία μετά τη συμπλήρωση συντάξιμου χρόνου 35 ετών κατά 2,5% για κάθε ολόκληρο έτος ασφάλισης ή 300 ημέρες υπηρεσίας πέρα από το 35^ο έτος έως και το 37^ο και κατά 3,5% για κάθε ολόκληρο έτος πέρα από 37^ο έτος μέχρι και το 40^ο.

Η προσαύξηση δε αυτή χορηγείται και πέρα από το 80% του συντάξιμων αποδοχών. Από την προσαύξηση όμως αυτή εξαιρείται το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. για το οποίο έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της νομοθεσίας του.

Αναφέρεται όμως ότι οι προσαυξήσεις αυτές δεν ισχύουν για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1-1-2011 και μετά.

Εισφορά αλληλεγγύης συνταξιούχων

Είναι ο λεγόμενος ΛΑΦΚΑ για κύριες συντάξεις.

- 1) Για συντάξεις από 1400,01 ευρώ έως 1700 ευρώ ποσοστό 3%.
- 2) Για συντάξεις από 1700,01 έως 2000 ευρώ ποσοστό 4%.
- 3) Για συντάξεις από 2000,01 ευρώ έως 2300 ευρώ ποσοστό 5%.
- 4) Για συντάξεις από 2300,01 ευρώ έως 2600 ευρώ ποσοστό 6%.

- 5) Για συντάξεις από 2600,01 ευρώ έως 2.900 ευρώ ποσοστό 7%.
- 6) Για συντάξεις από 2900,01 ευρώ έως 3200 ευρώ ποσοστό 8%.
- 7) Για συντάξεις από 3,200,01 ευρώ έως 3500 ευρώ ποσοστό 9% και
- 8) Για συντάξεις από 3500,01 και άνω ποσοστό 10%.

Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των 1400 ευρώ.

Διευκρινίζεται ότι στο ποσό της σύνταξης συμπεριλαμβάνεται η ειδική προσαύξηση που καταβάλλεται από τον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοδηπτών Δημοσίων Έργων του Ε.Τ.Α.Α., καθώς και η χορηγούμενη προσαύξηση από τον Τομέα Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών του Ε.Τ.Α.Α. στους μονοσυνταξιούχους του Τομέα.

Εξαιρούνται από την παρακράτηση της Ειδικής Εισφοράς οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας ή γήρατος που λαμβάνουν το εξωϊδρυματικό επίδομα ή το επίδομα αναπηρίας που προβλέπεται στο άρθρο 42 του Ν. 1140/1981, όπως ισχύει.

Στην περίπτωση που στο ίδιο πρόσωπο καταβάλλονται περισσότερες από μια κύριες συντάξεις, λαμβάνεται υπ. όψη το σύνολο των συντάξεων αυτών.

Ρυθμίσεις για τον Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε)

Σύμφωνα με όσα ισχύουν ως τώρα οι ασφαλισμένοι του Ο.Α.Ε.Ε. δικαιούνται σύνταξη λόγω γήρατος μετά τη διακοπή του επαγγέλματος τους: α) όταν συμπληρώσουν το 65^ο έτος ηλικίας τους και έχουν συντάξιμο χρόνο 15 ετών β) όταν συμπληρώσουν το 60^ο έτος της ηλικίας και έχουν συντάξιμο χρόνο 35 ετών και γ) όταν συμπληρώσουν συντάξιμο χρόνο 37 ετών σε ασφαλιστικούς οργανισμούς αυτοτελώς απασχολούμενων, ανεξάρτητα από όριο ηλικίας.

Ο χρόνος των 35 ετών αυξάνει για το έτος 2011 σε 36 χρόνια ασφάλισης, για κάθε δε επόμενο έτος αυξάνεται σταδιακά κατά 1 έτος και μέχρι τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης τους.

Η συνταξιοδότηση με 37 έτη ασφάλισης χωρίς όριο ηλικίας όπως και για τους άηλους ασφαλισμένους καταργείται.

Όσοι όμως έχουν συμπληρώσει τα 37 έτη ασφάλισης μέχρι 31-12-2010, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν οποτεδήποτε.

Ρυθμίσεις για Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.)

Τροποποιούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που πρέπει να πληρούν από 1-1-2011 οι ασφαλισμένοι των Τομέων κύριας ασφάλισης του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.), προκειμένου να λάβουν σύνταξη από τους τομείς αυτούς (Τομέας Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, Τομέας Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών και Τομέας Ασφάλισης Νομικών).

Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31-12-2010 δεν αλληάζει τίποτα, με την προϋπόθεση ότι έχουν 35 χρόνια ασφάλισης και συμπληρωμένο το 58^ο έτος ηλικίας για τις γυναίκες και το 60^ο έτος για τους άντρες. Τα ίδια ισχύουν για όσους έχουν 37 έτη ασφάλισης μέχρι 31-12-2010, δηλαδή μπορούν να συνταξιοδοτηθούν ανεξάρτητα από όριο ηλικίας και να ασκήσουν οποτεδήποτε το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα.

Από 1/1/2011, η δυνατότητα αυτή καταργείται.

Όσοι συμπληρώνουν τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης, για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος μέχρι 31-12-2010 με προσμέτρηση χρόνων που προβλέπονται στο άρθρο 40 του Ν. 2084/1992 (χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας, χρόνος γονικής άδειας, ανατροφής παιδιών κλπ.), μπορούν να συνταξιοδοτηθούν οποτεδήποτε με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που ισχύουν το 2010, εφ' όσον η σχετική αίτηση αναγνώρισης υποβληθεί μέχρι 31/12/2013.

Με τις ρυθμίσεις του νέου ασφαλιστικού νόμου, επέρχονται τροποποιήσεις στα ισχύοντα μέχρι τώρα, για τους ασφαλισμένους των διαφόρων Τομέων του Ε.Τ.Α.Α.

Οι τροποποιήσεις αυτές είναι οι εξής:

Α' Ασφαλισμένοι μέχρι 31-12-1992 (Παλαιοί ασφαλισμένοι).

1- Συνταξιοδότηση αντρών με 35 έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών.

Σ' αυτούς ο χρόνος ασφάλισης των 35 ετών αυξάνεται κατά 1 έτος από 1-1-2011 και για κάθε επόμενο έτος μέχρι τη συμπλήρωση 40

ετών ασφάλισης, ενώ το απαιτούμενο όριο ηλικίας παραμένει αμετάβλητο.

Η εξέλιξη αυτή απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	36	58
2012	37	59
2013	38	60
2014	39	60
2015	40	60

Ορίζεται όμως ότι οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης των 35 ετών στην ασφάλιση.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένος συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης το 2012 και έχει ηλικία 58 ετών. Το 2012 απαιτούνται για συνταξιοδότηση 37 έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών, οπότε ο ασφαλισμένος αυτός θα συνταξιοδοτηθεί το 2014, οπότε και συμπληρώνει τις παραπάνω προϋποθέσεις, παρ' όλο που εκείνο το έτος απαιτούνται 39 έτη ασφάλισης.

Η ρύθμιση αυτή αφορά και τους τρεις τομείς κυρίας ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α. (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., Τ.Σ.Α.Υ. Τ.Α.Ν.).

2- Συνταξιοδότηση γυναικών με 35 έτη ασφάλισης και ηλικία 58 ετών.

Οι αντίστοιχες αλληλαγές ισχύουν και για τις γυναίκες με τη διαφορά, ότι το όριο ηλικίας από δύο χρόνια νωρίτερα έναντι των αντρών εξισώνεται με τον εξής τρόπο:

	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	36	58
2012	37	59
2013	38	60
2014	39	60
2015	40	60

Και η παραπάνω ρύθμιση αφορά και τους τρεις τομείς του Ε.Τ.Α.Α.

3- Συνταξιοδότηση γυναικών (παράγραφος 15^Α άρθρου 10 του Ν. 3863/2010).

Το όριο ηλικίας των 60 ετών, που προβλέπεται για τη συνταξιοδότηση ασφαλισμένων, αυξάνεται κατά 1 έτος από 1-1-2011 και για κάθε χρόνο και μέχρι τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας.

Η ρύθμιση αυτή αφορά τις γυναίκες ασφαλισμένες των τομέων κυρίας ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α. και τις έγγαμες γυναίκες του Τομέα Ασφάλισης Νομικών.

Η εξέλιξη αυτή των ορίων ηλικίας, απεικονίζεται στους παρακάτω πίνακες ανά τομέα.

Τομέας Σύνταξης Μηχανικών και Εργοδηγτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.).

	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	25	61
2012	25	62
2013	25	63
2014	25	64
2015	25	65

Τομέας Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών (Τ.Σ.Α.Υ.)

	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	22	61
2012	22 ½	62
2013	23	63
2014	23 ½	64
2015	24	65
2016	24 ½	65
2017	25	65

Τομέας Ασφάλισης Νομικών (Τ.Α.Ν.)

	ΓΥΝΑΙΚΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΓΓΑΜΕΣ	
	ΈΤΗ ΑΣΦΑΛ.	Όριο ΗΛΙΚΙΑΣ	ΈΤΗ ΑΣΦΑΛ.	Όριο ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	25	61	24 ½	61
2012	25	62	25	62
2013	25	63	25	63
2014	25	64	25	64
2015	25	65	25	65

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη στο όριο ηλικίας που διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης του προβλεπόμενου κατά την έναρξη ισχύος του νόμου ορίου ηλικίας, δηλαδή κατά τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη του Τ.Σ.Α.Υ., η οποία το 2012 συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας και έχει 22 έτη ασφάλισης, θα συνταξιοδοτηθεί όταν συμπληρώσει το 62^ο έτος της ηλικίας της, δηλαδή το 2014, οπότε θα έχει συμπληρώσει και τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης.

Πρέπει να επισημανθεί, ότι στις περιπτώσεις γυναικών του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και του Τ.Α.Ν., θα πρέπει κατά τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας, να έχει αντίστοιχα συμπληρωθεί και ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης (25 έτη) .

Αντίστοιχα, στις περιπτώσεις των γυναικών ασφαλισμένων του Τ.Σ.Α.Υ. και των εγγάμων γυναικών ασφαλισμένων στο Τ.Α.Ν., ο απαιτούμενος χρόνος αυξάνεται σταδιακά. Οι γυναίκες προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν, θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει τον χρόνο ασφάλισης που απαιτείται κατά το έτος συνταξιοδότησης και όχι εκείνο που απαιτείται κατά τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας.

Παράδειγμα:

Ασφαλισμένη του Τ.Σ.Α.Υ. που συμπληρώνει το 2012 το 60^ο έτος της ηλικίας, θα συνταξιοδοτηθεί το 2014, οπότε και συμπληρώνει το 62^ο έτος της ηλικίας, εφ' όσον έχει τουλάχιστον 23 ½ έτη ασφάλισης.

Πρέπει επίσης να επισημανθεί, ότι οι έγγαμες γυναίκες ασφαλισμένες του Τ.Α.Ν., που μέχρι 31-12-1997 είχαν συμπληρώσει τις τότε

απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης (15 έτη ασφάλισης, ανεξάρτητα από το όριο ηλικίας) μπορούν να συνταξιοδοτηθούν οποτεδήποτε, εφόσον υποβάλουν αίτηση μέχρι 31/12/2010.

4- Συνταξιοδότηση μητέρων με ανήλικα παιδιά.

Το όριο ηλικίας των μητέρων με ανήλικα παιδιά, καθορίζεται από 1/1/2011 στο 55^ο έτος της ηλικίας, από 1/1/2012 στο 58^ο έτος της ηλικίας και από το 2013 στο 65^ο έτος.

Η ρύθμιση αυτή, αφορά μόνο τις ασφαλισμένες στον Τομέα Ασφάλισης Νομικών. Για τον Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και τον Τ.Σ.Α.Υ., δεν προβλέπεται η συνταξιοδότηση μητέρων με ανήλικα παιδιά με μικρότερο όριο ηλικίας και χρόνο ασφάλισης σε σχέση με τις λοιπές ασφαλισμένες γυναίκες.

Η χορήγηση μειωμένης σύνταξης στις μητέρες ανηλίκων παιδιών, αυτή δεν έχει εφαρμογή στη συγκεκριμένη περίπτωση, αφού δεν προβλέπεται η χορήγηση μειωμένης σύνταξης σε μητέρες ανηλίκων παιδιών, από τις καταστατικές διατάξεις του Τομέα Ασφάλισης Νομικών.

Με τους ίδιους όρους μπορούν να συνταξιοδοτηθούν από τον Τ.Α.Ν. και οι χήροι πατέρες ανηλίκων παιδιών.

Η εξέλιξη των προϋποθέσεων για την κατηγορία αυτή ασφαλισμένων μητέρων, απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα.

	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2011	22	55
2012	22 ½	58
2013	23	65
2014	23 ½	65
2015	24	65
2016	24 ½	65
2017	25	65

Η ασφαλισμένη μητέρα ακολουθεί το όριο ηλικίας όπως διαμορφώνεται και ισχύει, κατά τη συμπλήρωση του απαιτούμενου συντάξιμου χρόνου, εφ' όσον συντρέχει η ανηλικότητα του παιδιού.

Παράδειγμα: μητέρα ανηλίκου παιδιού , συμπληρώνει 25 έτη ασφάλισης το 2011, έχει όμως ηλικία 53 ετών. Προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί, θα πρέπει να συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας της, οπότε θα συνταξιοδοτηθεί το 2013, παρ' όλο που εκείνο το έτος απαιτείται η συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας και ανεξάρτητα εάν το ανήλικο παιδί έχει πια ενηλικιωθεί.

Ο απαιτούμενος για συνταξιοδότηση χρόνος ασφάλισης, δεδομένου ότι αυξάνεται σταδιακά σύμφωνα με το Ν. 2084/1992, οι μητέρες ανηλίκων παιδιών προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν, θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το χρόνο ασφάλισης που απαιτείται κατά το έτος συνταξιοδότησης.

Παράδειγμα:

Μητέρα ανηλίκου που συμπληρώνει το 2012 22 ½ χρόνια ασφάλισης και έχει ηλικία 56 ετών θα συνταξιοδοτηθεί το 2014, οπότε και συμπληρώνει το 58^ο έτος της ηλικίας της, εφ' όσον έχει τουλάχιστον 23 ½ έτη ασφάλισης.

Οι μητέρες ανηλίκων, που μέχρι 31-12-1997 έχουν συμπληρώσει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, δηλαδή 15 έτη ασφάλισης, ανεξάρτητα από όριο ηλικίας και όπως προαναφέρθηκε, μπορούσαν να συνταξιοδοτηθούν οποτεδήποτε, διατηρούν το παραπάνω δικαίωμα, όπως και οι έγγαμες γυναίκες.

5- Συνταξιοδότηση διπλοσυνταξιούχων.

Οι ασφαλισμένοι των Τομέων κύριας ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α., που λαμβάνουν σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας, από άλλον ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης πλην Ο.Γ.Α. ή το Δημόσιο, εκτός των αναπήρων και θυμάτων πολέμου και των μητέρων που συνταξιοδοτήθηκαν με το άρθρο 63 παράγραφος 4 του Ν. 1892/1990, δικαιούνται από τους Τομείς Κύριας Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α. σύνταξη με τη συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης και μειωμένη σύνταξη κατά 50% με τη συμπλήρωση 16 ετών ασφάλισης.

Ειδικά, για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος, απαιτείται η συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας με εξαίρεση την περίπτωση θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος, σε περισσότερους του ενός φορείς κύριας ασφάλισης ταυτόχρονα ή μέσα σε διάστημα έξι μηνών από την έναρξη της συνταξιοδότησης, από τον πρώτο φορέα.

Επισημαίνεται, ότι στην περίπτωση της ταυτόχρονης συνταξιοδότησης ή εντός εξαμήνου, ισχύουν οι καταστατικές διατάξεις των Τομέων, μόνο όσον αφορά τα όρια ηλικίας, ενώ όσον αφορά τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης, για τη συνταξιοδότηση των παρπάνω προσώπων, απαιτείται η συμπλήρωση τουλάχιστον 20 ετών ασφάλισης.

Για τη λήψη μειωμένης σύνταξης κατά 3% για κάθε έτος που λείπει από το επόμενο της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης και μέχρι τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας, από τους έμμισθους ασφαλισμένους του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. και του Τ.Σ.Α.Υ. και τους δικαστικούς υπαλλήλους έμμισθους ασφαλισμένους του Τομέα Ασφάλισης Νομικών, μετά τη συνταξιοδότησή τους από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. ή Δ.Ε.Κ.Ο., εξακολουθεί να ισχύει.

6- Υπαγωγή ασφαλισμένων του Ε.Τ.Α.Α. στην ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε.

Με τις διατάξεις της παραγρ. 3 του άρθρου 18 του νέου ασφαλιστικού νόμου ορίστηκε ότι «όσοι ασφαλίσθηκαν σε οποιοδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης πριν την 1-1-1993 και είναι σήμερα ασφαλισμένοι στον κλάδο κύριας σύνταξης του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.), υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.), εφ' όσον ασκούν δραστηριότητα που υπάγεται στην ασφάλιση του Οργανισμού και δεν είναι συναφής με την επαγγελματική ιδιότητα του μηχανικού.

Οι Τομείς Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών και Ασφάλισης Νομικών του Ε.Τ.Α.Α. αναφέρεται, σχετικά με τη διάταξη αυτή κατά λέξη: Επισημαίνουμε ότι παρ' όλο που από τη διάταξη προβλέπεται εξαίρεση από την ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε., μόνο όσων ασφαλισμένων του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Α. ασκούν δραστηριότητα που είναι συναφής με το επάγγελμα του μηχανικού, από την ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε., θα εξαιρούνται για λόγους ίσης μεταχείρισης, οι υγειονομικοί και νομικοί που η δραστηριότητα για την οποία προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης στον Οργανισμό είναι συναφής με την επαγγελματική δραστηριότητα για την οποία υπάγονται στους αντίστοιχους τομείς του Ε.Τ.Α.Α. Για το ζήτημα αυτό θα υπάρξει και σχετική νομοθετική ρύθμιση. Στο ίδιο έγγραφο αναφέρεται επίσης ότι όσον αφορά

το ζήτημα που έχει προκύψει με τους μέχρι 31-12-1992 υγειονομικούς που έχουν υπαχθεί στον Κλάδο Μονοσυνταξιούχων και οι οποίοι από την ισχύ της νέας ρύθμισης θα διαγραφούν υποχρεωτικά από τον Κλάδο, θα αντιμετωπιστεί νομοθετικά ως προς το ύψος της παροχής που θα λάβουν από το Κλάδο Μονοσυνταξιούχων για το χρόνο ασφάλισης που έχουν διανύσει σ' αυτόν, μετά από σχετική αναλογιστική μελέτη.

Β. Ασφαλισμένοι από 1-1-1993 (νέοι ασφαλισμένοι)

1- Συνταξιοδότηση ασφαλισμένων με 40 έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών.

Οι ασφαλισμένοι μετά την 1-1-1993 σε οποιονδήποτε φορέα κυρίας ασφάλισης πηλν Ο.Γ.Α. θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα, με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 60^{ου} έτους της ηλικίας.

2- Συνταξιοδότηση μητέρων με ανήλικα παιδιά.

Οι μητέρες ανηλίκων παιδιών, συνταξιοδοτούνται από 1/1/2013, με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας, ενώ για τη χορήγηση μειωμένης σύνταξης απαιτείται η συμπλήρωση του 60^{ου} έτους της ηλικίας.

Η διάταξη του άρθρου 144 του Ν. 3655/2008 που προέβλεπε τη σταδιακή κατάργηση της λήψης μειωμένης σύνταξης, καταργείται.

Με τις ίδιες προϋποθέσεις συνταξιοδοτούνται και οι χήροι πατέρες ανήλικων παιδιών.

3- Συνταξιοδότηση μητέρων με 3 τουλάχιστον παιδιά.

Η συνταξιοδότηση των μητέρων με 3 τουλάχιστον παιδιά, με ευεργετικές διατάξεις καταργείται.

Διατάξεις που δεν μεταβάλλονται με το Ν. 3863/2010.

1- Συνταξιοδότηση με 15 έτη ασφάλισης και ηλικία 65 ετών.

Η δυνατότητα παλαιών και νέων ασφαλισμένων, να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης και ηλικία 65 ετών, εξακολουθεί να ισχύει χωρίς τροποποιήσεις.

2- Συνταξιοδότηση μητέρων με ανάκανα παιδιά, με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.

Εξακολουθεί να ισχύει για παλαιούς και νέους ασφαλισμένους, ότι το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί από τον ασφαλισμένο πατέρα, αν η ασφαλισμένη μητέρα δεν το ασκήσει ή αυτή έχει αποβιώσει. Πρέπει να προηγηθεί η υποβολή από τη μητέρα υπεύθυνης δήλωσης προς τον αρμόδιο φορέα, ότι δεν πρόκειται αυτή να ασκήσει το δικαίωμα συνταξιοδότησης.

Αν ο γάμος λυθεί, το δικαίωμα ασκείται από το γονέα που έχει τη γονική μέριμνα των παιδιών.

Το αυτό ισχύει και στην περίπτωση που ο γονέας έχει οριστεί δικαστικός συμπαραστάτης λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής λόγω σωματικής αναπηρίας του τέκνου.

3- Συνταξιοδότηση συζύγων με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω.

Εξακολουθεί να ισχύει για παλαιούς και νέους ασφαλισμένους.

Δηλαδή η μητέρα ανάπηρων παιδιών με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, καθώς και οι σύζυγοι, εφ' όσον είναι δέκα χρόνια παντρεμένοι και είναι ασφαλισμένοι σε φορείς κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 7.500 ημερών εργασίας ή 25 ετών ασφάλισης ανεξαρτήτου ορίου ηλικίας. Δεν συνυπολογίζεται ο πλησματικός χρόνος για κάθε παιδί που αποκτούν από 1-1-2003 και μετά.

Το καταβαλλόμενο ποσό σύνταξης δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το πλήρες κατώτατο όριο σύνταξης λόγω γήρατος που καταβάλλεται κάθε φορά από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα.

Οι ρυθμίσεις του νέου ασφαλιστικού νόμου στους ασφαλισμένους στο Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (Ε.Τ.Α.Π.- Μ.Μ.Ε.)

Με τις διατάξεις του Ν. 3655/2008, έχει συσταθεί το «Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (Ε.Τ.Α.Π. – Μ.Μ.Ε.).

Στον κλάδο κύριας ασφάλισης του Ταμείου αυτού εντάχθηκαν:

α) Ο Γενικός Λογαριασμός του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης (Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ.), ως Τομέας Σύνταξης Προσωπικού Ημερήσιων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης (Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ.), β) Ο Κλάδος Κυρίας Ασφάλισης Ιδιοκτητών Ημερήσιων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης του Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ., ως Τομέας Κυρίας Ασφάλισης Ιδιοκτητών Ημερήσιων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης. γ) Ο Κλάδος Κυρίας Ασφάλισης του Ταμείου Ασφάλισης Ιδιοκτητών, Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου (Τ.Α.Ι.Σ.Υ.Τ.), ως Τομέας Ασφάλισης Ιδιοκτητών, Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου (Τ.Α.Ι.Σ.Υ.Τ.) δ) Ο Κλάδος Κυρίας Ασφάλισης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου του Τ.Α.Ι.Σ.Υ.Τ., ως Τομέας Ασφάλισης Ανταποκριτών Ξένου Τύπου, ε) Ο Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Φωτοειδησεογράφων και Εικονοδηηπτών Επίκαιρων Τηλεόρασης του Τ.Α.Ι.Σ.Υ.Τ., ως Τομέας Ασφάλισης Φωτοειδησεογράφων και Εικονοδηηπτών Επίκαιρων Τηλεόρασης, στ) Ο Κλάδος Κύριας Σύνταξης του Ταμείου Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Αθηνών (Τ.Σ.Ε.Υ.Π.Α.) ως Τομέας Σύνταξης Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Αθηνών (Τ.Σ.Ε.Υ.Π.Α.), ζ) Ο Κλάδος Κυρίας Σύνταξης του Ταμείου Συντάξεων Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Θεσσαλονίκης (Τ.Σ.Ε.Υ.Π.Θ.), ως Τομέας Σύνταξης Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Θεσσαλονίκης (Τ.Σ.Ε.Υ.Π.Θ.) και η) Ο Κλάδος Συντάξεων Τεχνικών Τύπου και χορηγήσεως Ειδικού Επιδόματος Αλληλαγής Τεχνολογίας του Ταμείου Ασφαλίσεως Τεχνικών Τύπου Αθηνών (Τ.Α.Τ.Τ.Α.), ως Τομέας Ασφάλισης Τεχνικών Τύπου Αθηνών και Θεσσαλονίκης (Τ.Α.Τ.Τ.Α.Θ.).

Ορίστηκε δε ότι οι παραπάνω Τομείς διέπονται από τις καταστατικές διατάξεις των αντιστοίχων εντασσόμενων κλάδων και λογαριασμών.

Οι αλληλαγές που προβλέπονται είναι:

Για τους μέχρι 31-12-1992 ασφαλισμένους όλων των Τομέων του Κλάδου Κυρίας Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Π. – Μ.Μ.Ε., η δυνατότητα συνταξιοδότησης, με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης και του 58^{ου} έτους της ηλικίας τους.

Προβλέπεται αύξηση τόσο του απαιτούμενου χρόνου (των 35 ετών) από 1-1-2011 κατά 1 έτος κάθε χρόνο και μέχρι τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης, όσο και του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας (58^ο έτος) από 1-1-2012 κατά 1 έτος κάθε χρόνο και μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους.

Κατά το μεταβατικό διάστημα 2011-2014 που αυξάνεται σταδιακά ο συντάξιμος χρόνος και το όριο ηλικίας, ο ασφαλισμένος ή η ασφαλισμένη θα δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης που θα ισχύουν κατά το έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης.

Η σταδιακή αύξηση του συντάξιμου χρόνου και του ορίου ηλικίας, διαμορφώνεται ως εξής:

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ 35 ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
Έως 31-12-2010	35	58
1-1-2011 έως 31-12-2011	36	58
1-1-2012 έως 31-12-2012	37	59
1-1-2013 έως 31-12-2013	38	60
1-1-2014 έως 31-12-2014	39	60
1-1-2015 και μετά	40	60

Με το Ν. 3232/2004 είχε οριστεί για τους ασφαλισμένους αυτούς, ότι καταστατικές διατάξεις των φορέων αυτών ή γενικές διατάξεις που προβλέπουν τη συνταξιοδότηση με 35 έτη ασφάλισης χωρίς όριο ηλικίας ή με όριο ηλικίας, ευνοϊκότερο του 58^{ου} ή με ειδικούς περιορισμούς, ως προς το χρόνο ασφάλισης που λαμβάνεται υπ' όψη για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου συντάξιμου χρόνου, εξακολουθούν να ισχύουν.

Η διάταξη αυτή παραμένει όπως έχει, και μετά το νέο ασφαλιστικό νόμο.

Με τις γενικές διατάξεις του Ν.2084/1992 σχετικά με την 35ετία, διατηρήθηκε η δυνατότητα των ασφαλισμένων μέχρι 31-12-1982 να συνταξιοδοτούνται χωρίς όριο ηλικίας, σε αντίθεση με τους ασφαλισμένους από 1-1-1983 έως 31-12-1992, για τους οποίους με τις ίδιες διατάξεις τέθηκε ως όριο ηλικίας το 58^ο έτος, από το συνδυασμό των διατάξεων που προαναφέρθηκαν (των νόμων 2084/1992 και 3232/2004) και των διατάξεων του Ν.3863/2010 προκύπτει ότι **οι μέχρι 31-12-1982 ασφαλισμένοι, δεν θίγονται από τις μεταβολές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω 35ετίας που επέρχονται με το νέο ασφαλιστικό νόμο.**

Δεν αλλιάζει κάτι για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31/12/2010. Τα ίδια ισχύουν για ασφαλισμένους μέχρι 31/12/1992, όταν έχουν συμπληρώσει 37 χρόνια ασφάλισης, δηλαδή, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν χωρίς όριο ηλικίας.

Η δυνατότητα όμως αυτή σταματά, για όσους συμπληρώνουν τον αναφερόμενο συντάξιμο χρόνο από 1-1-2011 και μετά, αφού η σχετική διάταξη δεν έχει εφαρμογή μετά από την ημερομηνία αυτή.

Για τους μέχρι 31-12-1992 ασφαλισμένους (άντρες και γυναίκες), για τους οποίους από καταστατικές ή γενικές διατάξεις, παρέχεται η δυνατότητα χορήγησης πλήρους σύνταξης, με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους ή με όριο ηλικίας μικρότερο από αυτό, προβλέπεται σταδιακή αύξηση του απαιτούμενου ορίου ηλικίας κατά 1 έτος κάθε χρόνο από 1-1-2011, μέχρι να διαμορφωθεί στο 65^ο έτος.

Όπου εξάλλου προβλέπεται η συνταξιοδότηση γυναικών με μειωμένη σύνταξη, με όριο ηλικίας μικρότερο του 60^{ου}, το όριο αυτό αυξάνεται μέχρι να διαμορφωθεί το 60^ο.

Σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις για παράδειγμα:

- α) Το 60^ο έτος της ηλικίας που απαιτείται για τη συνταξιοδότηση, με πλήρη σύνταξη των αντρών και γυναικών ασφαλισμένων στο πρώην Τ.Α.Ι.Σ.Υ.Τ. με 25 έτη ασφάλισης, από 1-1-2011 αυξάνεται σταδιακά, προκειμένου το 2015 να διαμορφωθεί στο 65^ο έτος της ηλικίας.
- β) Το 55^ο έτος της ηλικίας, που απαιτείται για τη συνταξιοδότηση με πλήρη σύνταξη των γυναικών ασφαλισμένων στο πρώην Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ. με 20 έτη ασφάλισης, αυξάνεται από 1-1-2011 σταδιακά, προκειμένου το 2020 να διαμορφωθεί στο 60^ο.

γ) Το 60^ο έτος της ηλικίας, που απαιτείται για τη συνταξιοδότηση των αντρών ασφαλισμένων, με 20 έτη ασφάλισης και το 55^ο έτος που απαιτείται για τη συνταξιοδότηση με 25 έτη ασφάλισης των γυναικών ασφαλισμένων στο πρώην Τ.Α.Τ.Α., από 1-1-2011 αυξάνεται σταδιακά προκειμένου τα έτη 2015 και 2020 αντίστοιχα, να διαμορφωθεί στο 65^ο έτος της ηλικίας.

δ) Το 55^ο έτος της ηλικίας, που απαιτείται για τη συνταξιοδότηση με μειωμένη σύνταξη των γυναικών υπαλλήλων πρακτορείων, οι οποίες είναι ασφαλισμένες στο πρώην Τ.Σ.Ε.Υ.Π. Αθηνών με 25 έτη ασφάλισης, αυξάνεται από 1-1-2011 σταδιακά, προκειμένου να διαμορφωθεί στο 60^ο έτος της ηλικίας.

Το μεταβατικό διάστημα της σταδιακής αύξησης των προβλεπόμενων ορίων ηλικίας, ο ασφαλισμένος ή η ασφαλισμένη κατοχυρώνει το όριο ηλικίας, το οποίο θα απαιτείται κατά το έτος που συμπληρώνει το κατά περίπτωση όριο ηλικίας που ισχύει κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, δηλαδή το 2010. **Οι ασφαλισμένοι που μέχρι 31-12-2010 συμπληρώνουν το σήμερα απαιτούμενο όριο ηλικίας, δεν επηρεάζονται από τη σχετική μεταβολή.**

Τα παραπάνω, απεικονίζονται στους πίνακες που ακολουθούν.

α) Άντρες που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση των πρώην Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ., Τ.Σ.Ε.Υ.Π.Α. και Τ.Σ.Ε.Υ.Π.Θ. και άντρες και γυναίκες που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση του πρώην Τ.Α.Ι.Σ.Υ.Τ. μέχρι 31-12-1992.

Συμπλήρωση του 60 ^{ου} έτους για πλήρη σύνταξη και του 55 ^{ου} για μειωμένη	ΠΛΗΡΗΣ		ΜΕΙΩΜΕΝΗ (μόνο για γυναίκες)	
	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
Έως 31-12-2010	20 ή 25	60	25	55
1-1-2011 έως 31-12-2011	20 ή 25	61	25	56

1-1-2012 έως 31-12-2012	20 ή 25	62	25	57
1-1-2013 έως 31-12-2013	20 ή 25	63	25	58
1-1-2014 έως 31-12-2014	20 ή 25	64	25	59
1-1-2015 και μετά	15	65	25	60

β) Γυναίκες ασφαλισμένες μέχρι 31-12-1992 στο πρώην Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ.

Συμπλήρωση του 55 ^{ου} έτους της ηλικίας	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
Έως 31-12-2010	20	55
1-1-2011 έως 31-12-2011	20	56
1-1-2012 έως 31-12-2012	20	57
1-1-2013 έως 31-12-2013	20	58
1-1-2014 έως 31-12-2014	20	59
1-1-2015 έως 31-12-2015	20	60
1-1-2016 έως 31-12-2016	20	61
1-1-2017 έως 31-12-2017	20	62
1-1-2018 έως 31-12-2018	20	63
1-1-2019 έως 31-12-2019	20	64
1-1-2020 και μετά	15	65

γ) Γυναίκες ασφαλισμένες μέχρι 31-12-1992 στα πρώην Τ.Σ.Ε.Υ.Π. Αθηνών και Τ.Σ.Ε.Υ.Π. Θεσσαλονίκης.

Συμπλήρωση του 55 ^{ου} ή του 57 ^{ου} έτους για πλήρη σύνταξη και του 55 ^{ου} για μειωμένη	ΕΦΗΜΕΡΙΔΟ-ΠΩΛΕΣ		ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ			
	ΠΛΗΡΗΣ		ΠΛΗΡΗΣ		ΜΕΙΩΜΕΝΗ	
	ΕΤΗ ΑΣ-ΦΑΛ.	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΕΤΗ ΑΣ-ΦΑΛ.	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΕΤΗ ΑΣ-ΦΑΛ.	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
Έως 31-1-2010	25	55	25	57	25	55
1-1-2011 έως 31-12-2011	25	56	25	58	25	56
1-1-2012 έως 31-12-2012	25	57	25	59	25	57
1-1-2013 έως 31-12-2013	25	58	25	60	25	58
1-1-2014 έως 31-12-2014	25	59	25	61	25	59
1-1-2015 έως 31-12-2015	25	60	25	62	25	60
1-1-2016 έως 31-12-2016	25	61	25	63	25	60
1-1-2017 έως 31-12-2017	25	62	25	64	25	60
1-1-2018 έως 31-12-2018	25	63	15	65	25	60
1-1-2019 έως 31-12-2019	25	64	15	65	25	60
1-1-2020 και μετά	15	65	15	65	25	60

δ) Έγγαμες γυναίκες (ανεξαρτήτως ιδιότητας) ασφαλισμένες μέχρι 31-12-1992 στο πρώην Τ.Σ.Ε.Υ.Π. Αθηνών

Συμπλήρωση του 55 ^{ου} έτους	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
	ΠΛΗΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗ	
Έως 31-12-2010	20	55
1-1-2011 έως 31-12-2011	20	56
1-1-2012 έως 31-12-2012	20	57
1-1-2013 έως 31-12-2013	20	58
1-1-2014 έως 31-12-2014	20	59
1-1-2015 έως 31-12-2015	20	60
1-1-2016 έως 31-12-2016	20	61
1-1-2017 έως 31-12-2017	20	62
1-1-2018 έως 31-12-2018	20	63
1-1-2019 έως 31-12-2019	20	64
1-1-2020 και μετά	15	65

ε) Άνδρες και γυναίκες που έχουν ασφαλιστεί μέχρι 31-12-1992 στο πρώην Τ.Α.Τ.Α.

Συμπλήρωση του 60 ^{ου} έτους προκειμένου για άνδρες και του 55 ^{ου} προκειμένου για Γυναίκες	ΑΝΔΡΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΣ	
	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
Έως 31-12-2010	20	60	25	55
1-1-2011 έως 31-12-2011	20	61	25	56
1-1-2012 έως 31-12-2012	20	62	25	57
1-1-2013 έως 31-12-2013	20	63	25	58
1-1-2014 έως 31-12-2014	20	64	25	59
1-1-2015 έως 31-12-2015	15	65	25	60
1-1-2016 έως 31-12-2016	15	65	25	61
1-1-2017 έως 31-12-2017	15	65	25	62
1-1-2018 έως 31-12-2018	15	65	25	63

1-1-2019 έως 31-12-2019	15	65	25	64
1-1-2020 και μετά	15	65	15	65

Με βάση τον πίνακα α΄

Άντρας ασφαλισμένος στο πρώην Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ., μπορεί να συνταξιοδοτηθεί μέχρι το τέλος του 2010 με τη συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης και του 60^{ου} έτους της ηλικίας του.

Αν ο εν λόγω ασφαλισμένος συμπληρώσει το 60ο έτος της ηλικίας του το έτος 2013, θα συνταξιοδοτηθεί μετά τη συμπλήρωση του 63^{ου} έτους.

Αν δεν υπήρχε αυτή η πρόβλεψη, ο συγκεκριμένος ασφαλισμένος θα έπρεπε να συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας του.

Με βάση τον πίνακα β΄

Γυναίκα ασφαλισμένη στο πρώην Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ., μπορεί να συνταξιοδοτηθεί μέχρι το τέλος του 2010 με τη συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης και του 55^{ου} έτους της ηλικίας της. Αν η ασφαλισμένη αυτή συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας της το έτος 2014, θα συνταξιοδοτηθεί μετά τη συμπλήρωση του 59^{ου} έτους.

Με βάση τον πίνακα γ΄

Γυναίκα υπάλληλος πρακτορείου, ασφαλισμένη στο πρώην Τ.Σ.Ε.Υ.Π., μπορεί να συνταξιοδοτηθεί μέχρι τέλους του 2010 με τη συμπλήρωση 25 ετών ασφάλισης και του 57^{ου} έτους της ηλικίας της, για τη λήψη πλήρους σύνταξης ή του 55^{ου} έτους για τη λήψη μειωμένης.

Αν η ασφαλισμένη αυτή συμπληρώσει το 57^ο έτος της ηλικίας της το έτος 2015, θα συνταξιοδοτηθεί με πλήρη σύνταξη μετά τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους. Μπορεί όμως να πάρει μειωμένη σύνταξη, μετά τη συμπλήρωση του 58^{ου} έτους της ηλικίας της, δεδομένου ότι το έτος 2013 συμπληρώνει το 53^ο έτος της ηλικίας της, που απαιτείται κατά την έναρξη ισχύος του νέου νόμου, για τη χορήγηση μειωμένης σύνταξης.

Με βάση τον πίνακα δ΄

Έγγαμη γυναίκα ασφαλισμένη στο πρώην Τ.Σ.Ε.Υ.Π. Αθηνών, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί μέχρι τέλους του 2010 με τη συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης και του 55^{ου} έτους της ηλικίας της για τη λήψη

πλήρους σύνταξης. Αν η ασφαλισμένη αυτή συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας της το έτος 2013, θα συνταξιοδοτηθεί με πλήρη σύνταξη, μετά τη συμπλήρωση του 58^{ου} έτους.

Με βάση τον πίνακα ε' Άνδρας ασφαλισμένος στο πρώην Τ.Α.Τ.Α.Α. , μπορεί να συνταξιοδοτηθεί μέχρι το τέλος του 2010 με τη συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης και του 60^{ου} έτους της ηλικίας του.

Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος αυτός συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας του το έτος 2012, θα συνταξιοδοτηθεί με πλήρη σύνταξη, μετά η συμπλήρωση του 62^{ου} έτους.

Και οι ασφαλισμένοι των Ταμείων αυτών, εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 16 του άρθρου 10 του νέου νόμου.

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, εναρμονίζεται σταδιακά, αρχής γενομένης από 1-1-2011, το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των γυναικών που απασχολούνται σε βαριές και ανθυγιεινές εργασίες (δηλαδή το 55^ο), που προβλέπεται από τις διατάξεις του Α. Ν. 1846/1951, με το όριο ηλικίας που ισχύει για τους άνδρες ασφαλισμένους, που υπάγονται στον Κανονισμό Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων (δηλαδή το 60^ο έτος)

Πρέπει να σημειωθεί, ότι οι αναφερόμενες διατάξεις του Ν.1846/1951, έχουν εφαρμογή σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του Ν. 1186/1981 και στις γυναίκες οι οποίες απασχολήθηκαν για πρώτη φορά μετά την 30-7-1981 με τις ειδικότητες της νέας τεχνολογίας και ως εκ τούτου ασφαλίστηκαν στο πρώην Τ.Α.Τ.Α.Α., μετά την ημερομηνία αυτή και μέχρι 31-12-1992.

Διευκρινίζεται ότι: α) δεν επέρχεται καμιά μεταβολή στις χρονικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησής τους, οι οποίες εξακολουθούν να είναι 4.500 ημέρες ασφάλισης συνολικά, από τις οποίες οι 3600 (τουλάχιστον) στα Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα, και από αυτές οι 1000 να έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία 13 χρόνια και β) ότι οι

αναφερόμενες ασφαλισμένες κατοχυρώνουν το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης των 4.500 ημερών, από τις οποίες οι 3.600 στον Κανονισμό Β.Α.Ε.-

Παράδειγμα: Ασφαλισμένη που συμπληρώνει τις απαιτούμενες χρονικές προϋποθέσεις το έτος 2012, κατοχυρώνει το 57^ο έτος της ηλικίας που ισχύει το έτος αυτό.

Συγκεκριμένα το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των γυναικών αυτών, αυξάνεται κατά 1 έτος κάθε χρόνο από 1-1-2011 και διαμορφώνεται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Συμπλήρωση των 4.500 ημερών από τις οποίες οι 3.600 σε βαρέα	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
Έως 31-12-2010	4.500	55
1-1-2011 έως 31-12-2011	4.500	56
1-1-2012 έως 31-12-2012	4.500	57
1-1-2013 έως 31-12-2013	4.500	58
1-1-2014 έως 31-12-2014	4.500	59
1-1-2015 και μετά	4.500	60

Επέρχονται, επίσης, αλλαγές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των μητέρων με ανήλικα παιδιά, που είναι ασφαλισμένες στους τομείς αυτούς.

Από το 2011 αυξάνεται σταδιακά αύξησης του 50^{ου} ή του 55^{ου} έτους της ηλικίας που απαιτείται για τη συνταξιοδότηση με πλήρη σύνταξη των ασφαλισμένων στους τομείς αυτούς, μητέρων ανηλίκου παιδιού, προκειμένου να εναρμονιστεί με το όριο ηλικίας των υπόλοιπων ασφαλισμένων, δηλαδή το 65^ο έτος.

Παράλληλα επεκτείνεται σε όλες τις μητέρες ανηλίκων παιδιών η δυνατότητα συνταξιοδότησης με μειωμένη σύνταξη, μέχρι και 5 έτη νωρίτερα από το κάθε φορά προβλεπόμενο όριο ηλικίας.

Πρέπει να τονιστεί, ότι η συγκεκριμένη κατηγορία γυναικών κατοχυρώνει το όριο ηλικίας που θα ισχύει κατά το έτος που συμπληρώνει τον προβλεπόμενο συντάξιμο χρόνο, εφ' όσον έχει και ανήλικο παιδί.

Επιπλέον με τις διατάξεις των δυο τελευταίων εδαφίων της περίπτωσης ε' προβλέπεται ότι οι σχετικές ρυθμίσεις που αφορούν τόσο τις μητέρες ανηλίκων παιδιών, όσο και αναπήρων παιδιών, εφαρμόζονται ανάλογα και στους χήρους πατέρες ανηλίκων παιδιών, καθώς και στους χήρους πατέρες ανάπηρων παιδιών.

Ειδικότερα:

Με τη ρύθμιση της περίπτωσης α' ορίζεται ότι το όριο ηλικίας που προβλέπεται από την περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 144 του Ν. 3655/2008 για τη συνταξιοδότηση των μητέρων με ανήλικα παιδιά στους τομείς αυτούς (προβλήπονταν τόσο η σταδιακή αύξηση του συντάξιμου χρόνου κατά ένα εξάμηνο από 1-1-2013 μέχρι τη συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης, όσο και αύξηση του ορίου ηλικίας κατά ένα έτος μέχρι τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους), καθορίζεται από 1-1-2011 στο 52^ο έτος, από 1-1-2012 στο 55^ο και από 1-1-2013 στο 65^ο, ενώ επιπλέον παρέχεται η δυνατότητα συνταξιοδότησης τους με μειωμένη σύνταξη, τα δε όρια στην περίπτωση αυτή διαμορφώνονται από 1-1-2011 στο 50^ο έτος, από 1-1-2012 στο 53^ο έτος και από 1-1-2013 στο 60^ο έτος.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η ρύθμιση αυτή αφορά: 1) Τις ασφαλισμένες μητέρες με ανήλικα παιδιά στον Τομέα Σύνταξης Προσωπικού Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση από 1-1-1983 μέχρι 31-12-1992.

Με τη ρύθμιση ανακαθορίζεται μόνο το όριο ηλικίας. Η ρύθμιση του Ν. 3655/2008 για σταδιακή αύξηση του συντάξιμου χρόνου εξακολουθεί μεν να ισχύει, ουσιαστικά όμως καθίσταται ανενεργός, δεδομένου ότι από 1-1-2013 και μετά θα είναι αναγκαία η συμπλήρωση του 65^{ου} έτους για πλήρη σύνταξη ή του 60^{ου} έτους για μειωμένη, όρια στα οποία απαιτείται η πραγματοποίηση 15 ετών ασφάλισης.

Οι επερχόμενες μεταβολές αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα.

Συμπλήρωση του απαιτούμενου συντάξιμου χρόνου εφόσον συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ		
	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
Έως 31-12-2010	15	50	-
1-1-2011 έως 31-12-2011	15	52	50
1-1-2012 έως 31-12-2012	15	55	53
1-1-2013 και μετά	15	65	60

2) Τις ασφαλισμένες μητέρες με ανήλικα παιδιά στον Τομέα Σύνταξης Εφημεριδοπωλών και Υπαλλήλων Πρακτορείων Αθηνών, που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση από 1-1-1983 μέχρι 31-12-1992.

Προβλέπεται η σταδιακή αύξηση του ορίου ηλικίας προς εναρμόνιση της νομοθεσίας των πρώην Τομέων Τύπου, ως προς τη συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ωστόσο, όπως και στην παραπάνω περίπτωση των μητέρων του Τομέα Σύνταξης Προσώπου Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, με τη διάταξη του νέου νόμου, τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης με πλήρη ή μειωμένη σύνταξη θα διαμορφωθούν σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα χωρίς να μεταβάλλεται ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης.

Συμπλήρωση των 20 ετών ασφάλισης εφόσον συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ		
	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
Έως 31-12-2010	20	50	-
1-1-2011 έως 31-12-2011	20	52	50
1-1-2012 έως 31-12-2012	20	55	53
1-1-2013 και μετά	15	65	60

β) Για την περίπτωση γ' μητέρων με ανήλικα παιδιά ασφαλισμένων μέχρι 31-12-1992 στην ασφάλιση των υπολοίπων Τομέων του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε. (εκτός από τους δυο

τομείς που αναφέρονται αμέσως παραπάνω), οι αλληλαγές συντελούνται από 1-1-2011.

Η εξέλιξη αυτών των ορίων ηλικίας απεικονίζεται στον παραπάνω πίνακα.

ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ, ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΥΠΟΥ ΤΟΜΕΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ ΞΕΝΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΠΩΛΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Συμπλήρωση των 20 ετών εφόσον συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ		
	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
Έως 31-12-2010	20	55	-
1-1-2011 έως 31-12-2011	20	57	52
1-1-2012 έως 31-12-2012	20	60	55
1-1-2013 και μετά	15	65	60

Όσον αφορά τις μητέρες ανήλικων παιδιών ασφαλισμένες μέχρι 31-12-1992 του Τομέα Ασφάλισης Τεχνικών Τύπου Αθηνών και Θεσσαλονίκης, επισημαίνεται ότι η σχετική δυνατότητα συνταξιοδότησης τους, με προϋποθέσεις ίδιες με αυτές των μητέρων που είναι ασφαλισμένες στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. (δηλαδή με τη συμπλήρωση 5.500 ημερών ασφάλισης και του 55^{ου} έτους ή του 50^{ου} της ηλικίας για πλήρη ή μειωμένη σύνταξη αντίστοιχα). Στο Ν. 3655/2008 προβλέφθηκε, αφ' ενός η αύξηση του συντάξιμου χρόνου από 1-1-2013 κατά 150 ημέρες για κάθε συντάξιμο έτος μέχρι τη συμπλήρωση των 6.000 ημερών και αφ' ετέρου η σταδιακή κατάργηση της μειωμένης σύνταξης.

Με το νέο ασφαλιστικό νόμο μεταβάλλονται μόνο τα όρια ηλικίας για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος με πλήρη ή μειωμένη σύνταξη. Ειδικότερα από 1-1-2011 το όριο ηλικίας για πλήρη σύνταξη καθορίζεται στο 57^ο έτος και για μειωμένη στο 52^ο, από 1-1-

2012 για πλήρη το 60° και για μειωμένη το 55° και από την 1-1-2013 για πλήρη στο 65° έτος και για μειωμένη στο 60°.

Η πρόβλεψη του Ν. 3655/2008 ως προς την αύξηση του συντάξιμου χρόνου, εξακολουθεί μεν να ισχύει, ουσιαστικά όμως καθίσταται ανενεργός, όπως προαναφέρθηκε και για την κατηγορία των μητέρων ανήλικων παιδιών στο Τομέα Σύνταξης Προσωπικού Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

Οι αναφερόμενες μεταβολές αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα.

Συμπλήρωση του απαιτούμενου συντάξιμου χρόνου εφόσον συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού	ΗΜΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
Έως 31-12-2010	5.500	55	50
1-1-2011 έως 31-12-2011	5.500	57	52
1-1-2012 έως 31-12-2012	5.500	60	55
1-1-2013 και μετά	5.500	65	60

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας, οι ασφαλισμένες μητέρες, κατοχυρώνουν το όριο ηλικίας, όπως αυτό προοδευτικά διαμορφώνεται και ισχύει κατά τη συμπλήρωση του εκάστοτε απαιτούμενου συνταξιοδοτικού χρόνου, εφ' όσον συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού.

Παραδείγματα:

- Ασφαλισμένη του Τομέα Σύνταξης Προσωπικού Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης που συμπληρώνει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (15 έτη) το 2011 και έχει και ανήλικο παιδί, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με πλήρη σύνταξη όταν συμπληρώσει το 52° έτος της ηλικίας της ή με μειωμένη όταν συμπληρώσει το 50° έτος.
- Ασφαλισμένη του Τομέα Ασφάλισης Ιδιοκτητών, Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου, που συμπληρώνει το 2012 τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (20 έτη) και έχει ανήλικο παιδί, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με πλήρη σύνταξη, όταν συμπληρώσει το

60^ο έτος της ηλικίας της ή μειωμένη όταν συμπληρώσει το 55^ο έτος.

Επισημαίνεται ότι με την ολοκλήρωση του μεταβατικού διαστήματος σταδιακής αύξησης των ορίων ηλικίας σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις των παραγρ. 15 και 17 του άρθρου 10 του νέου νόμου (οπότε θα απαιτείται η συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας για τη λήψη πλήρους σύνταξης), ο ελάχιστος χρόνος ασφάλισης που θα απαιτείται θα είναι των 15 ετών.

Παραδείγματα:

- α) Άντρας ασφαλισμένος στο πρώην Τ.Α.Ι.Σ.Υ.Τ. από 1-1-2015 θα συνταξιοδοτείται με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας του και την πραγματοποίηση 15 (και όχι 25) ετών ασφάλισης.
- β) Μητέρα ανήλικου παιδιού ασφαλισμένη στο πρώην Τ.Α.Τ.Τ.Α., μπορεί να θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μετά την 1-1-2013 με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας της και την πραγματοποίηση 15 ετών ασφάλισης (και όχι με τον αυξημένο χρόνο που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 144 του Ν. 3655/2008), δεδομένου ότι δεν μπορεί να απαιτείται αυξημένος χρόνος από τη μητέρα που θα συνταξιοδοτείται στο 65^ο έτος της ηλικίας της, όταν όλοι οι άλλοι ασφαλισμένοι (άντρες και γυναίκες) μπορούν να συνταξιοδοτηθούν στο όριο αυτό με τη γενική προϋπόθεση των 15 ετών.

Η μόνη διαφοροποίηση είναι ότι η αναφερόμενη μητέρα, θα μπορεί μετά την παραπάνω ημερομηνία να λάβει μειωμένη σύνταξη στο 60^ο έτος της ηλικίας της, προϋπόθεση που δεν υφίσταται για τις υπόλοιπες γυναίκες, ούτε για τους άνδρες.

Ρυθμίσεις για ασφαλισμένους μετά την 1-1-1993

Προβλέπεται: α) ότι οι ασφαλισμένοι μετά την 1-1-1993 σε οποιονδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης, πλην Ο.Γ.Α., θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 60ου έτους της ηλικίας. Για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου συνυπολογίζεται και ο χρόνος ασφάλισης σε οποιοδήποτε ομοειδή φορέα, ανεξάρτητα από τη σχέση εργασίας (εξαρτημένης ή μη) και β) Παρέχεται στην κατηγορία αυτή ασφαλισμένων η δυνατότητα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 37 ετών ασφάλισης, ανεξάρτητα από όριο ηλικίας, παύει να ισχύει από 1-1-2011.

Με το νέο νόμο το όριο ηλικίας για τη συνταξιοδότηση των μητέρων με ανήλικα παιδιά, που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση από 1-1-1993 και μετά, ανακαθορίζεται από 1-1-2013 στο 65° έτος για λήψη πλήρους σύνταξης και στο 60° έτος για λήψη μειωμένης.

Ο ανακαθορισμός του ορίου ηλικίας για λήψη πλήρους ή μειωμένης σύνταξης φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
Έως 31-12-2012	20	55	50
1-1-2013 και μετά	15	65	60

Καταργείται άμεσα η διάταξη που προέβλεπε τη συνταξιοδότηση των μητέρων ανήλικων παιδιών, οι οποίες έχουν περισσότερα από τρία παιδιά, με μείωση του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας (65° έτος) κατά 2 έτη για κάθε παιδί και με κατώτατο όριο ηλικίας συνταξιοδότησης το 55°.

Γενική παρατήρηση: Με το νέο νόμο δεν αλλιάζει ο χρόνος ασφάλισης και το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των μητέρων με ανήλικα παιδιά της κατηγορίας αυτής.

Ρυθμίσεις για μητέρες με ανήλικα παιδιά ασφαλισμένων σε φορείς και κλάδους που εντάχθηκαν στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. με τις διατάξεις του Ν. 3655/2008 και των τομέων σύνταξης και ασφάλισης του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Μέσω Μαζικής Ενημέρωσης (Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε.)

Για τις μητέρες με ανήλικα παιδιά, ασφαλισμένες των Φορέων και Κλάδων που εντάχθηκαν στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 3 του Ν.3655/2008 (ΤΣΠ- ΗΣΑΠ, ΤΣΠ-ΕΤΕ, ΤΣΠ-ΤΕ, ΤΑΠΑΕ-Ε, ΤΑΠ-ΟΤΕ, ΤΣΠ-ΕΤΒΑ, ΟΑΠ-ΔΕΗ), οι οποίες είναι ασφαλισμένες σε οποιοδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης από 1-1-1983 έως 31-12-1992 και για τις μητέρες με ανήλικα παιδιά, ασφαλισμένες των Τομέων Σύνταξης και Ασφάλισης του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του Ενιαίου Ταμείου Ασφάλισης Προσώπων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΕΤΑΠ – ΜΜΕ), οι οποίες είναι ασφαλισμένες σε οποιοδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης από 1-1-1983 έως 31-12-1992, το όριο ηλικίας συνταξιοδότησής τους, ορίζεται με το νέο ασφαλιστικό νόμο, από 1-1-2011 στο 52^ο έτος, από 1-1-2012 στο 55^ο έτος και από 1-1-2013 στο 65^ο έτος.

Εάν οι μητέρες συμπληρώνουν τον προβλεπόμενο από τις οικείες διατάξεις συντάξιμο χρόνο, δικαιούνται μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 50^{ου} έτους της ηλικίας από 1-1-2011, του 53^{ου} από 1-1-2012 και 60^{ου} από 1-1-2013.

Ορίζεται και για τις μητέρες αυτές, ότι στις περιπτώσεις σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας, η ασφαλισμένη μητέρα ακολουθεί το όριο ηλικίας, όπως διαμορφώνεται σύμφωνα με τα παραπάνω, και ισχύει κατά τη συμπλήρωση του απαιτούμενου συντάξιμου χρόνου, εφ' όσον συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού.

Επίσης ορίζεται, ότι οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται και για χήρους ανηλίκων παιδιών, ακόμη δε ότι για τους χήρους πατέρες αναπήρων παιδιών, έχουν εφαρμογή οι αντίστοιχες διατάξεις, που ισχύουν για τις μητέρες ανάκτων για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιών.

Αλληλαγές στη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων στα πρώην ειδικά ταμεία

Με το Ν.3029/2002 όσοι ασφαλίστηκαν στα Ειδικά Ταμεία οποιουδήποτε φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης μέχρι 31-12-1992, θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης, ανεξάρτητα από όριο ηλικίας, ενώ ασφαλισμένοι των Ταμείων αυτών που υπήχθησαν από 1-1-1983 έως 31-12-21992 στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα Κοινωνικής ασφάλισης θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης, με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης και του 58^{ου} έτος της ηλικίας τους.

Για τις ρυθμίσεις αυτές, ως ειδικά ταμεία θεωρούνται:

- 1- Το Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού ΟΤΕ (Τ.Α.Π. – Ο.Τ.Ε.).
- 2- Ο Οργανισμός Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ (Ο.Α.Π.- Δ.Ε.Η.)
- 3- Το Ταμείο Συντάξεων Προσωπικού ΗΣΑΠ (Τ.Σ.Π. – Η.Σ.Α.Π.)
- 4- Το Ταμείο Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας (Τ.Σ.Π. - Ε.Τ.Ε.).
- 5- Το Ταμείο Συντάξεων Προσωπικού Αγροτικής Τράπεζας (Τ.Σ.Π.- Α.Τ.Ε.).
- 6- Το Ταμείο Σύνταξης Προσωπικού Τράπεζας της Ελλάδας (Τ.Σ.Π.- Τ.Ε.).
- 7- Το Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Ιονικής Λαϊκής Τράπεζας (Τ.ΑΠ.-Ι.Λ.Τ.).
- 8- Το Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Ε.Τ.Β.Α. (Τ.Α.Π.-Ε.Τ.Β.Α.) και
- 9- Το Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού της Ασφαλιστικής Εταιρείας «Η ΕΘΝΙΚΗ» (Τ.Α.Π. Α.Ε.Ε.) και 10- το Ταμείο Ασφάλισης Υπαλλήλων Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Τ.Α.Υ.Σ.Ο.), τα οποία ήδη με τις διατάξεις του Ν. 3655/2008 έχουν ενταχθεί στο Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ. ως Τομείς αυτού.

Με τις διατάξεις του νέου ασφαλιστικού νόμου αυξάνεται από 1-1-2011 ο απαιτούμενος για συνταξιοδότηση χρόνος ασφάλισης των ασφαλισμένων των πρώην ειδικών ταμείων που υπήχθησαν στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα Κοινωνικής ασφάλισης από 1-1-1983 έως 31-12-1992 κατά 1 έτος και μέχρι τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης. Επιπλέον αυξάνεται σταδιακά από 1-1-2012 και το όριο ηλικίας μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους.

Η εξέλιξη των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης της κατηγορίας αυτής των ασφαλισμένων αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα.

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
2010	35	58
2011	36	58
2012	37	59
2013	38	60
2014	39	60
2015	40	60

Τα παραπάνω αφορούν άντρες και γυναίκες για πλήρη σύνταξη.

Κατά το μεταβατικό διάστημα σταδιακής αύξησης των ορίων ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης, δηλ. κατά τα έτη 2011-2014 οι ασφαλισμένοι (άντρες και γυναίκες) δικαιούνται σύνταξη με τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας και του χρόνου ασφάλισης που ισχύουν κατά το έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης.

Παράδειγμα: Ασφαλισμένος που το έτος 2012 είναι 58 ετών και το ίδιο έτος συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης, θα πάρει σύνταξη όταν συμπληρώσει το όριο ηλικίας και το χρόνο ασφάλισης που απαιτούνται το 2012 (έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης), δηλαδή όταν συμπληρώσει 37 έτη ασφάλισης και το 59^ο έτος της ηλικίας.

Αν δεν υπήρχε η πρόβλεψη αυτή ο συγκεκριμένος ασφαλισμένος θα έπρεπε να συμπληρώσει 40 έτη ασφάλισης και το 60^ο έτος της ηλικίας.

Θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα έχουν και οι ασφαλισμένοι που μέχρι 31-12-2010 συμπληρώνουν το χρόνο ασφάλισης (δηλ. τα 35 έτη) με προσμέτρηση χρόνου που προβλέπεται στο χρόνο στο άρθρο 40 του Ν. 2084/1992, εφ' όσον η σχετική αίτηση αναγνώρισης υποβληθεί μέχρι 31-12-2013. Οι ασφαλισμένοι αυτοί συνταξιοδοτούνται με το όριο ηλικίας που ισχύει κατά το 2010.

Παράδειγμα: ασφαλισμένος που το έτος 2010 έχει 34 χρόνια ασφάλισης και το 2012 υποβάλλει αίτηση αναγνώρισης 1 ακόμη έτους από τη στρατιωτική του υπηρεσία, θα συνταξιοδοτηθεί όταν συμπληρώσει το όριο ηλικίας που προβλέπεται το 2010, δηλαδή στο 58^ο έτος της ηλικίας του.

Για τους ασφαλισμένους των Ειδικών Ταμείων οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης μέχρι 31-12-1982 δεν αλλιάζει τίποτα μέχρι 31-12-2010. Γι' αυτούς εξακολουθεί να ισχύει ο Ν. 3029/2002 και θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης ανεξάρτητα από όριο ηλικίας και ανεξάρτητα από το πότε συμπληρώσουν τα 35 έτη ασφάλισης.

Πρέπει ακόμη να τονιστεί ότι τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν θεμελιωθεί ή θεμελιώνονται μέχρι 31-12-2010 από ασφαλισμένους των πρώην ειδικών Τομέων, που έχουν ενταχθεί στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., δε χίγονται από την παραμονή τους στην υπηρεσία μετά την παραπάνω ημερομηνία.

Αλληλαγές στη συ- νταξιοδότηση ορι- σμένων κατηγορι- ών ασφαλισμένων

Υπάρχουν ορισμένες κατηγορίες ασφαλισμένων για τους οποίους σύμφωνα με τα μέχρι τώρα ισχύοντα προβλέπονται ειδικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, όπως είναι π.χ. το ιπτάμενο προσωπικό

και το προσωπικό εδάφους των αεροπορικών επιχειρήσεων, καθώς και το προσωπικό της Olympic Catering.

Για την κατηγορία αυτή ο νέος ασφαλιστικός νόμος προβλέπει ότι: από 1-1-2011 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης που προβλέπονται για τις κατηγορίες αυτές προσώπων καθορίζονται κατ' ελάχιστο στο 55^ο έτος της ηλικίας για πλήρη σύνταξη και στο 50^ο για μειωμένη, αυξάνονται δε για κάθε επόμενο έτος κατά ένα χρόνο και μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} και του 55^{ου} έτους αντίστοιχα.

Όπου από τις διατάξεις που ισχύουν προβλέπεται συνταξιοδότηση χωρίς όρο ηλικίας από 1-1-2011 καθορίζεται το 55^ο έτος της ηλικίας, αυξάνεται δε για κάθε επόμενο έτος κατά 1 χρόνο μέχρι τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους.

Προβλέπεται και εδώ ότι στις περιπτώσεις σταδιακής αύξησης του ορίου ηλικίας, οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη στο όριο ηλικίας όπως διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης του προβλεπόμενου κατά την έναρξη ισχύος του νόμου, ορίου ηλικίας για πλήρη ή μειωμένη σύνταξη.

Ασφάλιση ειδικών μορφών απασχόλησης

Ο νέος ασφαλιστικός νόμος περιέχει ρυθμίσεις για την ασφάλιση ειδικών μορφών απασχόλησης, καθιερώνοντας ειδικό σύστημα αμοιβής και παρακράτησης εισφορών για τους εργαζόμενους αυτούς.

Στις ρυθμίσεις αυτές υπάγονται υποχρεωτικά α) Το κατ' οίκον απασχολούμενο προσωπικό, που παρέχει εξαρτημένη εργασία ή υπηρεσίες, αμειβόμενο με την ώρα ή την ημέρα σε τακτά ή μη χρονικά διαστήματα, είτε προς ένα, είτε προς περισσότερους του ενός εργοδότες, για την ίδια μισθολογική περίοδο, που καλύπτεται από την ασφάλιση του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.

Ενδεικτικά υπάγονται οι εξής εργασίες ή υπηρεσίες: Οι υπηρεσίες οικογενειακής βοηθητικής φροντίδας (οικιακή καθαριότητα, γενικό νοικοκυριό), οι κηπουρικές εργασίες, οι μεμονωμένες μικροεπισκευαστικές εργασίες που δεν συνιστούν οικοδομικές εργασίες, η παράδοση ιδιαίτερων μαθημάτων, η φύλαξη και μεταφορά παιδιών, νηπίων και βρεφών, η υποστήριξη με την παροχή κάθε μορφής βοήθειας και φροντίδας σε ηλικιωμένα άτομα, καθώς και σε άτομα με ειδικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης και της διευκόλυνσης για συμμετοχή σε πολιτιστικές, θρησκευτικές, ψυχαγωγικές και κοινωνικές δραστηριότητες, ή και σε συμμετέχοντες σε προγράμματα αποκατάστασης ατόμων σε ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ή σε Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρία, που χαρακτηρίζονται από νοτική στέρση (Σ.Υ.Δ.), οι αισθητικές φροντίδες (κομμωτική, περιποίηση προσώπου και σώματος), η περιποίηση ή νοσηλευτική φροντίδα αρρώστων ή κατάκοιτων ατόμων και η βοήθεια σε άτομα με προβλήματα κινητικότητας (φυσικοθεραπεία, κινησιοθεραπεία, συνοδεία εκτός οικίας).

β) Οι απασχολούμενοι ως εργάτες γης, σε εργασίες καλυπτόμενες από την ασφάλιση του Ο.Γ.Α. κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 27 του Ν. 2639/1998.

Για την καταβολή της αμοιβής των προσώπων αυτών, από κάθε φυσικό πρόσωπο που δέχεται, ή χρησιμοποιεί τις εργασίες ή υπηρεσίες τους, καθώς και των εισφορών (εργοδότη και εργαζόμενου), που αναλογούν, τηρείται υποχρεωτικά η εξής διαδικασία:

Από τους κατά περίπτωση αρμοδίους φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, εκδίδεται ειδικό εργόσημο, υπό τύπο πολύπτυχης επιταγής, συγκεκριμένης χρηματικής αξίας, στην οποία περιλαμβάνεται το ποσό της αμοιβής του εργαζόμενου, και το ποσό της εισφοράς υπέρ του οικείου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης.

Τα εργόσημα δύνανται να διατίθενται στον εργοδότη, από τα κατά τόπους υποκαταστήματα των Φ.Κ.Α., από τις συνεργαζόμε-

νες με τους Φ.Κ.Α. Τράπεζες και υποκαταστήματα αυτών, από τα Ελληνικά Ταχυδρομεία, από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών και από οποιοδήποτε άλλο φορέα ή δίκτυο, έπειτα από απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με καταβολή του οικείου ποσού.

Τα εργόσημα μεταβιβάζονται ονομαστικώς από τον εργοδότη στους εργαζόμενους των κατηγοριών που αναφέρονται παραπάνω, ως καταβολή για την αμοιβή της παρασχεθείσας εργασίας και στη συνέχεια εξοφλούνται από τους προαναφερόμενους φορείς διαθέσεως, με την καταβολή του αντίστοιχου ποσού, αφού προηγουμένως έχουν παρακρατηθεί οι αναλογούσες εισφορές.

Οι παρακρατηθείσες ασφαλιστικές εισφορές και το καθαρό ποσό που αναγράφεται στην πολύπτυχη επιταγή, εκ των οποίων το ένα τμήμα φυλάσσεται από το φορέα που εξοφλεί και το άλλο φυλάσσεται από τον εργοδότη. Στο τέλος κάθε έτους, ο Φ.Κ.Α. στέλνει ετήσια συγκεντρωτική κατάσταση σε εργοδότη και εργαζόμενο.

Οι ετήσιες καταβληθείσες εισφορές, εκπίπτουν κατά τα 2/3 από το φορολογητέο εισόδημα του εργοδότη και κατά το 1/3 από το φορολογητέο εισόδημα του εργαζόμενου.

Ως δικαιολογητικό, συνυποβάλλεται με τη φορολογική δήλωση, η ετήσια απολογιστική κατάσταση του Φ.Κ.Α. , που έχει σταλεί στον εργοδότη.

Τα πρόσωπα που αναφέρθηκαν παραπάνω (εκτός από τους απασχολούμενους ως εργάτες γης), για τα οποία έχουν καταβληθεί εισφορές με το εργόσημο, δικαιώνονται διπλάσιες ημέρες ασφάλισης από όσες προκύπτουν από τη διαίρεση του ποσού των εισφορών με το ανά ημέρα ή μήνα εργασίας ποσό εισφοράς που αντιστοιχεί στο ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη της 31^{ης} Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους, σύμφωνα με την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. και δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις 30 ημέρες ασφάλισης το μήνα ή τις 360 ημέρες κατά έτος.

Για τους απασχολούμενους ως εργάτες γης σε εργασίες καλυπτόμενες από την ασφάλιση του Ο.Γ.Α. ορίζεται ότι υπάγονται στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α. ανεξαρτήτως των ημερών εργασίας τους ανά έτος.

Οι ημέρες εργασίας των προσώπων αυτών υπολογίζεται ανά έτος με βάση τις αμοιβές τους και προκύπτουν από τη διαίρεση του συνό-

λου των καταβληθεισών εντός του έτους αμοιβών διά του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη της 31^{ης} Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους, σύμφωνα με την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. θεωρούνται δε πραγματοποιηθείσες κατά το μήνα εξόφλησης των εργοσήμων.

Προκειμένου τα πρόσωπα αυτά να τύχουν παροχών ασθενείας και ως ΛΑΕ του Ο.Γ.Α. θα πρέπει να έχει πραγματοποιήσει 150 τουλάχιστον ημέρες εργασίας το τρέχον ημερολογιακό έτος ή το προηγούμενο δωδεκάμηνο.

Ημέρες εργασίας άνω των 300 που έχουν υπολογιστεί κατά τον παραπάνω τρόπο, δεν λαμβάνονται υπ. όψη και δεν μεταφέρονται σε άλλο έτος.

Τα παραπάνω πρόσωπα που έχουν πραγματοποιήσει 150 ημέρες εργασίας και άνω κατ' έτος, ασφαλιζονται στον Ο.Γ.Α. για ολόκληρο το έτος. Γι' αυτούς που έχουν πραγματοποιήσει ημέρες εργασίας λιγότερες των 150 κατ' έτος, ο χρόνος ασφάλισης υπολογίζεται σε μήνες, όπως αυτοί προκύπτουν από τη διαίρεση του συνόλου των ημερών εργασίας διά του 25. Υπόλοιπο ημερών εργασίας άνω των 12 ανά έτος λογίζεται ως μήνας.

Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου επί των ζητημάτων αυτών θα καθοριστούν με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Η ίδια διαδικασία που ορίζεται παραπάνω, για τα αναφερθέντα πρόσωπα, εφαρμόζεται και στους περιστασιακά απασχολούμενους στις πάσης φύσεως επιχειρήσεις επισιτισμού και θεάματος-ακροάματος. Οι παρακρατούμενες στην περίπτωση αυτή εισφορές εργοδότη και εργαζόμενου, είναι εκείνες που αναλογούν κάθε φορά στην αμοιβή των προσώπων αυτών με βάση τις ισχύουσες διατάξεις ή τις γενικές ή τις ειδικές ή τις κληδικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Οι ασφαλιστικές διατάξεις που ισχύουν για την ασφάλιση του προσωπικού αυτού διατηρούν την ισχύ τους.

Οι εργαζόμενοι της κατηγορίας αυτής που εμπίπτουν στις παραπάνω ρυθμίσεις, θα καθοριστούν με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μετά από γνώμη του Δ.Σ. του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.

Τέλος ορίζεται ότι η παράβαση των διατάξεων αυτών και η μη πληρωμή του εργοσήμου συνεπάγεται πρόστιμο ίσο με το 50πλάσιο

του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη της 31^{ης} Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους, σύμφωνα με την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε., που επιβάλλεται από τον αντίστοιχο Φ.Κ.Α.

Περικοπή των αναπηρικών συντάξεων

Νέο χτύπημα στις αναπηρικές συντάξεις 12-2010

Ο θεσμός των αναπηρικών συντάξεων ήταν αποτέλεσμα σκληρής πάλης του εργατικού κινήματος, και στην παραπέρα εδραίωσή του έπαιξε ρόλο η τεράστια πίεση που ασκούσαν οι κατακτήσεις των εργαζόμενων στις πρώην σοσιαλιστικές χώρες.

Δεν ήταν αυτό που θα έπρεπε, με βάση το ποιος είναι αυτός που παράγει τον πλούτο, όμως ήταν μία σημαντική κατάκτηση που με τον έναν ή άλλον τρόπο στήριζε για τη δύσκολη στιγμή τον εργαζόμενο και την οικογένειά του.

Το ύψος των αναπηρικών συντάξεων κατά κανόνα ήταν χαμηλότερο από τις κανονικές και οι ανομοιομορφίες είχαν σχέση με τη διαφορά των συσχετισμών δύναμης από κλάδο σε κλάδο αλλά και η πολιτική συμμαχιών της αστικής τάξης, ή διαμόρφωσης της εργατικής αριστοκρατίας έπαιξε ρόλο.

Η πίεση του κινήματος έπαιξε ρόλο και ως προς το κλίμα στις υγειονομικές επιτροπές για περιπτώσεις που κινούνταν σε όρια ως προς τον προσδιορισμό της αναπηρίας με βάση τους νόμους ή τον κανονισμό διαβάθμισης της αναπηρίας ή τη διαφορά της αντικειμενικής άσχημης κατάστασης του εργαζόμενου σε σχέση μ' αυτά που προέβλεπαν οι κανονισμοί.

Τα τελευταία 15 χρόνια ο θεσμός των αναπηρικών συντάξεων δέχεται μία γενικότερη επίθεση συκοφάντησης με πρόσχημα τους ανάπηρους μαϊμού που είναι δικό τους κατασκεύασμα των ίδιων των κομμάτων του κεφαλαίου, μ' αποτέλεσμα περικοπή συντάξεων, συχνές επανεξετάσεις μ' αποτέλεσμα να μένουν οι ανάπηροι για μεγάλα χρονικά διαστήματα χωρίς σύνταξη, περικοπές σε παροχές κ.λ.π. Έφτασε να είναι κριτήριο κυριολεκτικά για 1 διευθυντή, για να παραμείνει στη θέση του το αν κάνει ένσταση σε αποφάσεις υγειονομικών επιτροπών απονομής αναπηρικών συντάξεων, κριτήριο στο να παραμείνει κάποιος στην υγειονομική επιτροπή το αν κόβει όλο και περισσότερες αιτήσεις για την απονομή αναπηρικών συντάξεων.

Ο νέος αντιασφαλιστικός νόμος 2683 ανοίγει το δρόμο για το χτύπημα των αναπηρικών συντάξεων.

Με το νέο νόμο προβλέπεται η δημιουργία στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (Κ.Ε.Π.Α.) «για την εξασφάλιση της ενιαίας υγειονομικής κρίσης όσον αφορά στον καθορισμό του βαθμού αναπηρίας των ασφαλισμένων όλων των ασφαλιστικών φορέων, συμπεριλαμβανομένου του Δημοσίου, καθώς και των ανασφάλιστων για τους οποίους απαιτείται η πιστοποίηση της αναπηρίας».

Από το κέντρο αυτό θα καταρτίζονται με κλήρωση οι υγειονομικές επιτροπές που έργο τους θα είναι ο προσδιορισμός του ποσοστού της αναπηρίας για συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας, ο χαρακτηρισμός ατόμου ως ΑΜΕΑ και ο καθορισμός ποσοστού αναπηρίας με βάση τον κανονισμό διαβάθμισης αναπηρίας που ισχύει σήμερα στο ΙΚΑ, για όλες τις κοινωνικές και οικονομικές παροχές ή διευκολύνσεις για τις οποίες απαιτείται γνωμάτευση αναπηρίας και τις οποίες δικαιούνται από την Πολιτεία τα άτομα με αναπηρία.

Το ποσοστό της αναπηρίας που συνεπάγεται κάθε πάθηση ή βλάβη, σωματική ή ψυχική ή πνευματική εξασθένιση ή η συνδυασμένη εμφάνιση τέτοιων παθήσεων ή βλαβών ή εξασθενήσεων, καθώς και οι υποτροπές αυτών, καθορίζεται για όλους τους ασφαλιστικούς φορείς και το Δημόσιο με εκατοστιαία αναλογία σε Ενιαίο Κανονισμό Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας.

Αυτό θα ισχύσει για 1 εξάμηνο μέχρι να καταρτιστεί ο νέος κανονισμός διαβάθμισης της αναπηρίας που θα εκδοθεί εντός εξαμήνου από τη δημοσίευση του νόμου.

Για την κατάρτιση αυτού του κανονισμού με βάση εξουσιοδότηση του νόμου άρθρο 16 παρ 4 συγκροτείται ειδική επιστημονική επιτροπή που θα εκδώσει το νέο κανονισμό.

Ο νέος κανονισμός που δεν θα περάσει από τη βουλή και θα είναι υποχρεωτικός δεν μπορεί να είναι άληθος από αυτό της κάρτας αναπηρίας ή λειτουργικότητας.

Τι είναι η κάρτα αναπηρίας.

Η κάρτα αναπηρίας εκδίδεται ύστερα από μία σειρά εξετάσεις από συγκεκριμένα κέντρα πιστοποιημένα γι' αυτό το λόγο, δημόσια ή ιδιωτικά που ο κάτοχος της με βάση την κατηγορία που έχει καταταχθεί με ένα συγκεκριμένο κώδικα διαβάθμισης της αναπηρίας, μπορεί να απευθύνεται στις υπηρεσίες του δημοσίου ή ασφαλιστικά ταμεία για να έχει τις παροχές ή τη σύνταξη εφόσον τις δικαιούται.

Ο κώδικας αυτός έχει διαμορφωθεί από την παγκόσμια οργάνωση υγείας, Π.Ο.Υ. και τον έχει αποδεχτεί το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και η Ν.Δ. αλλά και οι συμβιβασμένες συνδικαλιστικές ηγεσίες των ΑΜΕΑ.

Με βάση αυτόν τον κώδικα η διαβάθμιση της αναπηρίας έχει αποσυνδεθεί από το συγκεκριμένο επάγγελμα που ασκεί ο εργαζόμενος, την ηλικία του ή και τα άλλα προβλήματα υγείας που μπορεί να έχει.

Εντάσσει σ' αυτό τον κώδικα για την κατάταξη στις διάφορες κατηγορίες που αυτές είναι 4 την έννοια της λειτουργικότητας.

Δηλαδή αν αυτός με τη συγκεκριμένη αναπηρία έχει άλλα εισοδήματα, αν μετά τη συγκεκριμένη αναπηρία μπορεί να ασκήσει κάποια άλλα επαγγέλματα, αν η οικογένειά του έχει οικονομική δυνατότητα να το στηρίξει ή αν ακόμη ο ίδιος δεν έχει κλειστεί στο σπίτι έχει κοινωνική δραστηριότητα κ.λ.π.

Ο καθένας καταλαβαίνει ότι ο Π.Ο.Υ., οργανισμός του κεφαλαίου σε διεθνές επίπεδο, ιδιαίτερα μετά τις ανατροπές στις πρώην σοσιαλιστικές χώρες χρησιμοποιείται για μία γενικευμένη επίθεση στο θεσμό των αναπηρικών συντάξεων και γενικότερα στις προνοιακές παροχές σε αναπήρους και χρόνιους πάσχοντες.

Η κάρτα αναπηρίας, ή όπως αλλιώς θα την ονομάσουν τελικά θα είναι το εργαλείο προς αυτή την κατεύθυνση.

Η υποδομή έχει ετοιμαστεί από τη Ν.Δ. πιστοποίηση συγκεκριμένων κέντρων, προσαρμογή του κώδικα, στην Ελληνική γλώσσα και όχι μόνο, πιστοποίηση των συγκεκριμένων κέντρων για την έκδοση της, εκπαίδευση προσωπικού και στελεχών κ.λ.π.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ιδιαίτερα μετά την επανεκλογή του συνεχώς την προπαγάνδιζε με το αβαντάζ που του έδινε η λεγόμενη ΕΣΑΜΕΑ, από

το Μάρτη του 2010 μπροστά στο μνημόνιο σταματάει να μιλάει για λόγους τακτικής για κάρτα αναπηρίας, και το καλοκαίρι το περνά μ' αυτόν τον τρόπο στον αντιασφαλιστικό νόμο εξασφαλίζοντας από τη μία πλευρά ενιαίο κέντρο πιστοποίησης της αναπηρίας και από την άλλη την εξουσιοδότηση στην «επιστημονική επιτροπή για το νέο κανονισμό για τη διαβάθμιση της αναπηρίας» που το πόρισμά της θα είναι υποχρεωτικό και θα έχει ισχύ νόμου.

Νέος τρόπος υπολογισμού του ποσού της σύνταξης

Μία από τις σημαντικότερες και πιο οδυνηρές αλλαγές που επέρχονται με το νέο ασφαλιστικό νόμο, είναι ο νέος τρόπος υπολογισμού του ποσού της σύνταξης, που καθιερώνεται από 1-1-2015.

Σύμφωνα με αυτές η σύνταξη που δικαιούται κάθε ασφαλισμένος, εφόσον συνταξιοδοτηθεί από 1/1/2015 αποτελείται πλέον από δυο τμήματα, τη βασική και την αναλογική.

Η βασική σύνταξη δεν αναλογεί σε ασφαλιστικές εισφορές και καταβάλλεται σε όλους τους ασφαλισμένους σε οργανισμούς κύριας ασφάλισης και στο Δημόσιο, ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής σε αυτήν, εφόσον θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα μετά την 1/1/2015.

Καταβάλλεται από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα ή το Δημόσιο, από την ημερομηνία συνταξιοδότησης σε 12μηνιαία βάση, για δε το έτος 2010 το ύψος αυτής ορίστηκε στα 360 €, ουσιαστικά μιλάμε για ένα επίδομα πείνας, το οποίο και θα αναπροσαρμόζεται κατ' έτος με Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Βασική σύνταξη δικαιούνται επίσης, οι ανασφάλιστοι και όσοι έχουν πραγματοποιήσει λιγότερες από 4.500 ημέρες ή 15 έτη ασφάλισης σε ασφαλιστικούς Οργανισμούς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, εφόσον πληρούν αθροιστικά τα παρακάτω κριτήρια.

- α) Έχουν συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας τους.
- β) Το ατομικό και το οικογενειακό τους εισόδημα, από οποιαδήποτε πηγή, κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, δεν υπερβαίνει το ποσό των 5.040 ευρώ και 10.080 ευρώ αντίστοιχα. Τα ανωτέρω ποσά ανακαθορίζονται κατά το ποσοστό αναπροσαρμογής της βασικής σύνταξης.

γ) Διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον 15 έτη, μεταξύ του 15^{ου} και του 65^{ου} έτους της ηλικίας τους.

Η βασική σύνταξη καταβάλλεται πλήρης στις περιπτώσεις, που ο ασφαλισμένος δικαιούται πλήρους συντάξεως γήρατος ή αναπηρίας.

Αντίθετα, καταβάλλεται μειωμένη στις ακόλουθες περιπτώσεις.

α) Κατά 1/35 για κάθε χρόνο, που υπολείπεται των 35 ετών διαμονής στην Ελλάδα, μεταξύ του 15ου και του 65ου έτους της ηλικίας.

β) Κατά 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, πλήρους συνταξιοδότησης σε περιπτώσεις μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος.

γ) Για τους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω αναπηρίας, με ποσοστό 67% έως και 79,99% χορηγείται το 75% της βασικής σύνταξης και με ποσοστό από 50% έως και 66,99% χορηγείται το 50% αυτής.

Η αναλογική σύνταξη είναι το κομμάτι της συντάξεως που αναλογεί σε εισφορές και καταβάλλεται σε όσους ασφαλισμένους για πρώτη φορά από 1/1/2011 και εφεξής, θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την 1-1-2015, με βάση συνολικό χρόνο ασφάλισής τους, ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος του ενός πλήρους έτους ασφάλισης ή 300 ημερών και με τη συμπλήρωση των ορίων ηλικίας που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία κατά περίπτωση.

Η αναλογική σύνταξη υπολογίζεται βάσει ετησίου ποσοστού αναπλήρωσης, που καθορίζεται ανάλογα με τα ημερομίσθια ασφάλισης σε ποσοστά, που κυμαίνονται από 0,80% μέχρι και 1,5%.

ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΣΕ %
1	1,020
2	1,040
3	1,061
4	1,082
5	1,104
6	1,126
7	1,149
8	1,172

9	1,195
10	1,219
11	1,243
12	1,268
13	1,294
14	1,319
15	1,346
16	1,373
17	1,400
18	1,428
19	1,457
20	1,486
21	1,516
22	1,546
23	1,577
24	1,608
25	1,641
26	1,673
27	1,707
28	1,741
29	1,776
30	1,811
31	1,848
32	1,885
33	1,922
34	1,961
35	2,000
36	2,040
37	2,081
38	2,122
39	2,165
40	2,208
41	2,252

42	2,297
43	2,343
44	2,390
45	2,438

Για τον υπολογισμό της αναλογικής σύνταξης, στους φορείς κύριας ασφάλισης αυτοαπασχολούμενων, λαμβάνονται υπόψη οι ασφαλιστικές κατηγορίες, που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, βάσει των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές καθ' όλο το χρόνο ασφάλισης του ασφαλισμένου, όπως έχουν διαμορφωθεί την 31^η Δεκεμβρίου, του προηγούμενου της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης έτους.

Κεντρικής σημασίας αλλαγή, αποτελεί επίσης και η μεταβολή της βάσης υπολογισμού της σύνταξης, που διαμορφώνεται για τους αυτοαπασχολούμενους, πλέον με βάση τις ασφαλιστικές κατηγορίες, για τις οποίες καταβλήθηκαν εισφορές καθ' όλο το χρόνο ασφάλισης του ασφαλισμένου, όπως έχουν διαμορφωθεί την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης χρόνου.

Η καταβολή αναλογικής και βασικής σύνταξης, δεν αφορά μόνο τους ασφαλισμένους από την 1-1-2011 και εφεξής, δεδομένου, ότι όσοι έχουν ασφαλιστεί πριν την 31-12-2010, εφόσον θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης μετά την 1-1-2015, θα λάβουν δύο τμήματα συντάξεως ως εξής:

α) Τμήμα σύνταξης που αναλογεί στο χρόνο ασφάλισής τους μέχρι 31-12-2010, το οποίο θα υπολογιστεί με βάση τα ποσοστά και τις συντάξιμες αποδοχές ή ασφαλιστικές κατηγορίες ή τα οριζόμενα κατ' έτος ποσά συντάξεων, όπως ισχύουν κατά το χρόνο συνταξιοδότησης και όπως προβλέπονται για κάθε φορέα ασφάλισης ή το Δημόσιο, από γενικές ή καταστατικές διατάξεις, που εξακολουθούν να ισχύουν.

β) Τμήμα σύνταξης που αναλογεί στο χρόνο ασφάλισης από 1-1-2011 μέχρι την ημερομηνία συνταξιοδότησής τους. Η δε σύνταξη αυτή θα δομηθεί, με βάση το ποσοστό της αναλογικής και ποσοστό της βασικής συντάξεως.

Στους ασφαλισμένους, των οποίων η σύνταξη αποτελεί άθροισμα δύο τμημάτων, η βασική σύνταξη υπολογίζεται αναλογικά, με βάση

τα έτη ασφάλισης από 1-1-2011 και εφεξής, προς το συνολικό χρόνο ασφάλισης.

Οι μεταβολές στη συνταξιοδότηση των Δημοσίων Υπαλλήλων (Νόμος 3865/2010).

Με τις διατάξεις του Νόμου 3865/2010 επήλθαν σημαντικές μεταβολές στο συνταξιοδοτικό σύστημα των Δημοσίων Υπαλλήλων.

Οι αλληλαγές αυτές κινούνται στην ίδια κατεύθυνση με τις αλληλαγές που επήλθαν στο ασφαλιστικό σύστημα του Ιδιωτικού χώρου, με τις διατάξεις του Ν. 3863/2010, των οποίων η ανάληψη επιχειρήθηκε παραπάνω.

Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, οι τακτικοί και μετακλήτοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, τακτικοί και μετακλήτοί υπάλληλοι της Βουλής, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμίδας, καθώς και οι ιερείς και οι υπάλληλοι εκκλησιαστικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, που προσλαμβάνονται για πρώτη φορά από 1-1-2011 και μετά, υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια στον κλάδο κυρίας ασφάλισης του Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ.-

Τα πρόσωπα αυτά ασφαλίζονται για ασθένεια, επικουρική σύνταξη και εφ΄ άπαξ βοήθημα στους οικείους φορείς στους οποίους υπάγονται όσοι από αυτούς έχουν ασφαλιστεί για πρώτη φορά από 1-1-1993 και μετά στο Δημόσιο ή σε φορείς κυρίας ασφάλισης.

Οι ρυθμίσεις αυτές εφαρμόζονται και για τους στρατιωτικούς, που κατατάσσονται από 1-1-2011 και μετά, εξαιρουμένων των στρατευσίμων, παθόντων οπλιτών στην υπηρεσία και ένεκα ταύτης.

Οι τακτικοί και μετακλήτοί υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, τακτικοί και μετακλήτοί υπάλληλοι της βουλής, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμίδας, καθώς και ιερείς και υπάλληλοι των εκκλησιαστικών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, που υπηρετούν ή θα προσληφθούν μέχρι 31-12-2010, μπορούν να επιλέξουν προαιρετικά την υπαγωγή τους στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. από την ημερομηνία δημοσίευσης του νέου νόμου (20-7-2010).

Οι διατάξεις του Ν. 3863/2010 για τη βασική και αναλογική σύνταξη και τον τρόπο υπολογισμού της σύνταξης, από 1-1-2015 και μετά επαναλαμβάνονται και εδώ, καθώς επίσης και οι διατάξεις για την πιστοποίηση της αναπηρίας, για την αναπροσαρμογή των συντάξεων

και ανακαθορισμό των ορίων ηλικίας, οι γενικοί όροι συνταξιοδότησης των επιζώντων συζύγων, για την εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων και άλλες διατάξεις.

Επέρχονται και στον νόμο αυτό, σημαντικές αλλαγές στα όρια ηλικίας και στις προϋποθέσεις γενικά της συνταξιοδότησης.

Στο μνημόνιο κυβέρνησης, τρόικας, Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ορίζεται, ότι με βάση τις αναλογιστικές μελέτες, οι αυξήσεις στις συνταξιοδοτικές δαπάνες μέχρι το 2060 δεν πρέπει να ξεπεράσουν το 2,5% του ΑΕΠ. Οι «αναλογιστικές μελέτες» είναι βέβαιο, ότι θα παρουσιάσουν υψηλότερη την αύξηση. Σε αυτή την περίπτωση ορίζεται ότι θα «αναθεωρηθούν όλες οι βασικές παράμετροι» του νόμου 3863/2010 του Λοβέρδου. Άρα, μιλάμε για νέα μείωση των συντάξεων, νέα αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, νέα συρρίκνωση ιατροφαρμακευτικών δαπανών, κλπ.

